

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร
โครงการเกษตรวิชญา

ปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร
โครงการเกษตรวิชญา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุปผู้บริหาร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ดำเนินการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ตามแผนปฏิบัติการโครงการเกษตรวิชญา ปี ๒๕๖๔ ซึ่งได้ดำเนินกิจกรรม ๑๓ หลักสูตร ได้แก่ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน มัคคุเทศก์น้อย การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง เกษตรอินทรีย์ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา และการปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร เพื่อให้ทราบถึงผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ เกิดผลได้และผลกระทบระยะสั้นอย่างไร ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ สำหรับใช้ประกอบการพิจารณาการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการอบรมจากโครงการเกษตรวิชญา ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๒๘ ราย และสัมภาษณ์หน่วยงานเกี่ยวข้องในการจัดฝึกอบรม สรุปได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการโครงการฯ จำนวน ๑ ชุด คณะทำงานในพื้นที่ ๑ ชุด การดำเนินการประชุมคณะทำงานในพื้นที่ จำนวน ๓ ครั้ง **ด้านปัจจัยนำเข้า** การฝึกอบรมจำนวน ๑๓ หลักสูตร ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการฝึกอบรม ๖๐๑,๕๓๕ บาท ผลการใช้จ่ายดำเนินการได้ร้อยละ ๙๖.๖๒ ของงบประมาณที่ได้รับ **ด้านผลได้ของโครงการ** มีผู้ผ่านการอบรมตลอดหลักสูตรจำนวน ๖๖๑ ราย โดยผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติ ร้อยละ ๘๖.๗๒ และไม่นำความรู้ไปปฏิบัติร้อยละ ๑๓.๒๘ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนมีอายุมาก มีภาระงานในแปลงเกษตรมาก เป็นต้น **ด้านผลกระทบระยะสั้น** **ด้านเศรษฐกิจ** ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดผล การเปลี่ยนแปลงรายจ่ายลดลงหรือรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๐.๙๔ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๔๙.๐๖ **ด้านสังคม** การถ่ายทอดความรู้ ผู้ผ่านการอบรมไม่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๕๕.๒๘ เนื่องจากส่วนใหญ่อบรมเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น รองลงมาถ่ายทอดแล้วและมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๐.๙๐ และไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๓.๘๒ **ด้านการรวมกลุ่ม** มีการนำความรู้ไปใช้ในกลุ่มภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๒๗.๐๕ **ด้านสิ่งแวดล้อม** เมื่อนำไปปฏิบัติแล้วเห็นวาระระบบนิเวศน์ในแปลงเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ ๗๘.๙๕ **ด้านความยั่งยืน** ผู้ผ่านการอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติต่อเนื่อง และปัจจุบันที่ยังคงดำเนินการร้อยละ ๗๑.๓๓ **ความพึงพอใจ** ในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมส่งเสริมและฝึกอบรมในระดับมากที่สุด **การบรรลุประสงค์ของโครงการ** หน่วยงานร่วมบูรณาการโครงการฯ ได้มีการจัดทำฐานเรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง จำนวน ๘ ฐาน โดยจัดทำแปลงสาธิต รวบรวมองค์ความรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร หน่วยงานร่วมบูรณาการได้มีการจัดประชุมและทำกิจกรรมต่างๆในพื้นที่โครงการฯ เช่นการทำปุ๋ยหมักร่วมกัน การร่วมป้องกันแนวไฟป่า เป็นต้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ร่วมกับผู้นำชุมชนหมู่บ้านกองแหะ และการบริหารจัดการพื้นที่โครงการฯ มีการแบ่งพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชนพื้นที่ป่า และพื้นที่จัดสรรให้เกษตรกรทำกิน เป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าไม่เป็นที่ผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น ควรส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับกับการปลูกกาแฟ และอโวคาโด แก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด และส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ได้แก่ ผักเชียงดา ฟ้าทะลายโจร อย่างต่อเนื่อง และนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆเพื่อจำหน่าย ได้แก่ ชาเชียงดา ฟ้าทะลายโจรแคปซูล และส่งเสริมช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร

(ค)

คำนำ

รายงานการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตรจากโครงการเกษตรวิทยา สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ติดตามผลภายใต้แผนปฏิบัติงาน ปี พ.ศ.๒๕๖๔ โดยในครั้งนี้เป็น การติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้ทราบถึงผลที่ได้รับจากการ ดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรมปี ๒๕๖๔ รวมถึงผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้าน การส่งเสริมและฝึกอบรม ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การอบรมที่กำหนดไว้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ขอขอบคุณ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในระดับจังหวัด และพื้นที่ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการประสานงานและให้ข้อมูล รวมถึงผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ให้ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำรายงาน คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานเล่มนี้จะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินกิจกรรมด้านการส่งเสริมและฝึกอบรม ในระยะต่อไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
กันยายน ๒๕๖๕

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(ข)
คำนำ	(ค)
สารบัญ	(ง)
สารบัญตาราง	(จ)
สารบัญภาคผนวก	(ฉ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ	๒
๑.๓ เป้าหมายเชิงสัมฤทธิ์	๒
๑.๔ พื้นที่ศูนย์สาธิตการเรียนรู้เกษตรบนพื้นที่สูง	๓
๑.๕ หลักสูตรที่จัดฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	๔
บทที่ ๒ ระเบียบวิธีการติดตาม	๕
๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม	๕
๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม	๕
๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม	๕
๒.๔ แนวคิดและทฤษฎี	๕
๒.๕ รูปแบบและวิธีการติดตาม	๗
๒.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการติดตามโครงการ	๑๑
บทที่ ๓ ข้อมูลทั่วไป	๑๒
๓.๑ ลักษณะทั่วไปของพื้นที่โครงการ ฯ	๑๒
๓.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการฯ	๑๓
บทที่ ๔ ผลการติดตาม	๑๙
๔.๑ ด้านการบริหารจัดการ	๑๙
๔.๒ ปัจจัยนำเข้าโครงการ	๑๙
๔.๓ ด้านผลได้	๒๓
๔.๔ ด้านผลกระทบ	๒๗
บทที่ ๕ สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ	๖๐
๕.๑ สรุป	๖๐
๕.๒ การบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ	๖๒
๕.๓ ข้อค้นพบจากการติดตาม	๖๒
๕.๔ ข้อเสนอแนะ	๖๒
บรรณานุกรม	๖๓
ภาคผนวก	๖๔
คณะผู้จัดทำ	๗๐

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ ๒.๑	ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด	๘
ตารางที่ ๒.๒	ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ	๑๐
ตารางที่ ๓.๑	จำนวนประชากรและครัวเรือนในตำบลโป่งแยง	๑๓
ตารางที่ ๓.๒	ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการอบรม	๑๔
ตารางที่ ๓.๓	จำนวนแรงงานในครัวเรือน	๑๔
ตารางที่ ๓.๔	การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม	๑๖
ตารางที่ ๓.๕	การตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม	๑๘
ตารางที่ ๔.๑	แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม	๒๐
ตารางที่ ๔.๒	การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่ฝึกปฏิบัติ	๒๓
ตารางที่ ๔.๓	การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการอบรม	๒๖
ตารางที่ ๔.๔	การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังการนำความรู้ไปปฏิบัติ	๒๙
ตารางที่ ๔.๕	การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรม	๓๑
ตารางที่ ๔.๖	การรวมกลุ่มจากการส่งเสริมและฝึกอบรม	๓๓
ตารางที่ ๔.๗	การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม	๓๔
ตารางที่ ๔.๘	ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ	๓๖
ตารางที่ ๔.๙	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อความน่าสนใจของเนื้อหา	๓๘
ตารางที่ ๔.๑๐	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อระยะเวลาที่อบรม	๔๐
ตารางที่ ๔.๑๑	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	๔๒
ตารางที่ ๔.๑๒	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อวิทยากรที่อบรม	๔๔
ตารางที่ ๔.๑๓	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติ	๔๗
ตารางที่ ๔.๑๔	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการลงทะเบียน	๔๘
ตารางที่ ๔.๑๕	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อสถานที่	๕๐
ตารางที่ ๔.๑๖	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน	๕๓
ตารางที่ ๔.๑๗	ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิต	๕๕
ตารางที่ ๔.๑๘	ระดับความพึงพอใจต่อโครงการ	๕๘
ตารางที่ ๔.๑๘	เรื่องที่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป	๕๙

(ฉ)

สารบัญภาคผนวก

ภาคผนวก

หน้า

คำสั่งประธานองคมนตรีที่ ๒/๒๕๖๓

๖๕

ประมวลภาพกิจกรรมการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

๖๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาของโครงการ

วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๔๔ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์ไปยังบ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่เป็นเขาหัวโล้น ราษฎรทำการเกษตรแบบไร่เลื่อนลอย หน้าดินถูกชะล้างพังทลาย ทรัพยากรป่าไม้เสื่อมโทรม มีพระราชดำริให้หน่วยงานทำการสำรวจพื้นที่ วางแผนการใช้ที่ดินและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อพัฒนาพื้นที่ ให้เกษตรกรทำการเกษตรได้ การใช้ที่ดินมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์

วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๔๕ พระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ พื้นที่จำนวน ๑,๓๕๐ ไร่ บ้านกองแหะ หมู่ที่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ให้กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อใช้ในกิจการของทางราชการ อันก่อให้เกิดประโยชน์เป็นส่วนรวมต่อหน่วยงานราชการ สถานศึกษา และราษฎร

วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๔๙ พระราชทานนามศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ว่า “เกษตรวิษญา” หมายถึง “ปราชญ์แห่งการเกษตร”

ปี ๒๕๔๔ หน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการจัดทำแผนที่ขอบเขตโครงการ สำรวจข้อมูลพื้นที่ และวางแผนการใช้ที่ดิน เพื่อให้ชุมชน และส่วนราชการร่วมกันใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๕ ส่วน ได้แก่

๑. พื้นที่ทรงงาน จำนวน ๓๒ ไร่ (ร้อยละ ๒.๓๗ ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่จุดสูงสุดของโครงการสามารถเห็นภูมิทัศน์โดยรอบมีความสูง ๑,๑๘๕ เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง

๒. พื้นที่ศูนย์สาธิตการเรียนรู้เกษตรบนพื้นที่สูง จำนวน ๑๓๘ ไร่ (ร้อยละ ๑๐.๒๒ ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นศูนย์ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีชุมชน ศูนย์สาธิตทดสอบงานด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง สำหรับเป็นตัวอย่างให้เกษตรกรได้เรียนรู้ นำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเอง และเป็นศูนย์ประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการที่มีส่วนรับผิดชอบในพื้นที่โครงการ มีอาคารสำนักงาน ห้องประชุม

๓. พื้นที่จัดสรรให้เกษตรกรทำกิน จำนวน ๑๓๙ ไร่ (ร้อยละ ๑๐.๓๐ ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่อยู่ติดกับหมู่บ้านกองแหะ สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเนินเขา เนื่องจากสภาพพื้นที่มีความเสี่ยงต่อการชะล้างพังทลายจึงมีการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ พื้นฟูปรับปรุงบำรุงดิน พัฒนาแหล่งน้ำ และระบบกระจายน้ำ วางผังแบ่งแปลงจัดสรรเป็นที่ทำกินให้เกษตรกร ๖๐ รายๆ ละ ๑ ไร่ โดยปัจจุบันมีเกษตรกรทำการเกษตรในพื้นที่จัดสรรจำนวน ๕๕ ราย

๔. พื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน จำนวน ๑๒๓ ไร่ (ร้อยละ ๙.๑๑ ของพื้นที่ทั้งหมด) เดิมเป็นพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา ลักษณะของดินเป็นดินลึก จึงกำหนดเขตเป็นวนเกษตร/ธนาคารอาหารชุมชน เพื่อฟื้นฟูพัฒนาพื้นที่ป่าเสื่อมโทรม อนุรักษ์แหล่งต้นน้ำลำธาร ทรัพยากรธรรมชาติพัฒนาระบบนิเวศของป่าให้มีความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งรวบรวมพืชสมุนไพร เป็นแหล่งผลิตอาหารตามธรรมชาติ อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๕. พื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๙๑๘ ไร่ (ร้อยละ ๖๘.๐๐ ของพื้นที่ทั้งหมด) แบ่งเป็นพื้นที่ป่าด้านตะวันตก จำนวน ๕๙๘ ไร่ และพื้นที่ป่าด้านตะวันออก จำนวน ๓๒๐ ไร่ เดิมมีสภาพเป็นป่าเสื่อมโทรม เกิดปัญหาไฟไหม้บ่อยครั้ง ปัจจุบันได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูจนมีสภาพสมบูรณ์ และเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของพื้นที่โครงการ

ภาพที่ ๑.๑ แสดงเขตการใช้ที่ดินพื้นที่โครงการเกษตรวิทยา

๑.๒ วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๑.๒.๑ เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร
- ๑.๒.๒ เป็นต้นแบบในการทำงานบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และชุมชนในการทำเกษตรแบบยั่งยืน
- ๑.๒.๓ เป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๑.๓ เป้าหมายเชิงสัมฤทธิ์

๑. โครงการเกษตรวิทยา เป็นโครงการต้นแบบการใช้ที่ดินบนพื้นที่สูงแบบผสมผสาน แก้ไขปัญหาตามสภาพพื้นที่ให้เกษตรกรทำกินและมีรายได้ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ เน้นการพัฒนาแบบชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแลรักษา และใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกัน โดยมีส่วนราชการสนับสนุน การศึกษา วิจัย ให้ได้วิทยาการใหม่ๆ

๒. ราษฎรบ้านกองแหะ ได้รับการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มพัฒนาอาชีพ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

๓. ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่าไม้ ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู ให้เป็นป่าต้นน้ำลำธาร กักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์และเป็นแหล่งอาหารชุมชน โดยสร้างจิตสำนึก ความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติ ให้คนอยู่ร่วมกับป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน

๑.๔ พื้นที่ศูนย์สาธิตการเรียนรู้เกษตรบนพื้นที่สูง

ฐานการเรียนรู้ในพื้นที่ส่วนราชการ ซึ่งจะจัดเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรสมัยใหม่ โดยจัดทำแปลงสาธิตการเกษตรบนพื้นที่สูง ซึ่งมีการทำงานรูปแบบบูรณาการของหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วยฐานการเรียนรู้ ๘ ฐาน เป็นศูนย์ดูงาน อบรม ฝึกปฏิบัติ ของเกษตรกร นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา ประชาชนทั่วไป ได้แก่

๑) ฐานเรียนรู้ด้านการพัฒนาที่ดินบนพื้นที่สูง (ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิชญา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖ กรมพัฒนาที่ดิน) ได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาที่ดิน การปรับปรุงบำรุงดิน และการสาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำปุ๋ยหมัก เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้เคมีทางการเกษตร รวมถึงจัดทำแปลงสาธิตการผลิตพืชบนพื้นที่สูง ได้แก่ แปลงสาธิตการปลูกสตอเบอร์รี่ แบบปลอดภัย

๒) ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกข้าวไร่และธัญพืชเมืองหนาว (ศูนย์วิจัยข้าวสะเมิง กรมการข้าว) ได้ดำเนินกิจกรรม จัดทำแปลงสาธิตการปลูกข้าวที่สูง เพื่อเป็นแปลงตัวอย่างแสดงพันธุ์และรวบรวมพันธุ์ข้าวบนพื้นที่สูง ประกอบด้วย กลุ่มข้าวเหนียว จำนวน ๑๐ พันธุ์ จัดทำแปลงสาธิตการปลูกธัญพืชเมืองหนาว มีการปลูกข้าวสาลีพันธุ์ฝาง ๖๐ เพื่อเป็นแปลงตัวอย่าง ส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่บ้านกองแหะ และหมู่บ้านข้างเคียง ปลูกเป็นพืชหลังนา

๓) ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกไม้ผล/ไม้ยืนต้นบนพื้นที่สูง (สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๑ สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ และศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่) ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ และจัดทำแปลงสาธิตการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น และหม่อนผล

๔) ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกผัก (ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิชญา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖ กรมพัฒนาที่ดิน) โดยประสานงานกับศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่ ในการนำองค์ความรู้การผลิตพืชผัก มาใช้เพื่อเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรต่อไป

๕) ฐานเรียนรู้ด้านการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ (ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเกษตรวิชญา สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖ กรมพัฒนาที่ดิน) ดำเนินการจัดทำแปลงสาธิตการปลูกไม้ดอกไม้ประดับ ได้แก่ กุหลาบตัดดอก ซึ่งได้ประสานงานกับศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเรา ในการนำองค์ความรู้การปลูก การดูแลรักษา และได้พันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับที่สามารถนำมาปลูกเพื่อเพิ่มความสวยงามในพื้นที่และจำหน่ายได้ ยังมี ดอกดาวเรือง ว่านสี่ทิศ และ เก๊กฮวย เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้

๖) ฐานเรียนรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ (สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่) ดำเนินการจัดทำฐานเรียนรู้ การเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี จำนวน ๑๐๐ ตัว โดยวิธีการเลี้ยงแบบอินทรีย์ เพื่อเป็นการสาธิตการเลี้ยงไก่แบบปล่อย ให้เกษตรกรและผู้สนใจได้เข้ามาเยี่ยมชมและศึกษาดูงาน

๗) ฐานเรียนรู้และสาธิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่) ดำเนินการจัดทำ ฐานเรียนรู้และสาธิตการเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก ได้แก่ ปลาตูก มีการสาธิตการเพาะและผสมพันธุ์กบนาโดยใช้ บ่อผ้าใบ ในแปลงเกษตรกร จำนวน ๔ นาย เพื่อทดลองเพาะเลี้ยงกบนาพ่อแม่พันธุ์

๘) ฐานเรียนรู้ด้านการบัญชีและการสหกรณ์ (สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ ๗ และสำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่) ดำเนินการจัดทำฐานเรียนรู้ด้านการบัญชีและสหกรณ์

๑.๕ หลักสูตรที่จัดฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

การติดตามในครั้งนี สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ดำเนินการติดตามผลที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการอบรมด้านการเกษตร หลักสูตรการฝึกอบรมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวน ๑๓ หลักสูตรรายละเอียด ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เป็นแหล่งศึกษา รวบรวมพันธุ์พืช สมุนไพร และเป็นแหล่งอาหารของชุมชน โดย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๒ มีคฤหัสถ์น้อย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในธนาคารอาหารชุมชน โดย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ชั้น) ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องหลักการสหกรณ์ การพัฒนาสหกรณ์ โดย สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีทางพืชอาหาร (GAP) การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช และคลังอาหารพืช การบำรุงดินเพื่อเตรียมดินในการเพาะปลูก โดย สำนักงานเกษตรอำเภอแมริม

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีครัวเรือน โดย สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์เชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการเพาะเลี้ยงปลาชนิด และปลาดุก โดย สำนักงานประมงจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากป่า และการปลูกกาแฟ โดย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องโครงสร้างดิน วิธีปรับปรุงดินเพื่อการเพาะปลูก โดยการใช้สารเร่งพด. และผลิตภัณฑ์ชีวภาพทางดิน โดย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่สูง โดย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร เพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์ โดย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการทำคันดินในพื้นที่สูง โดยการปลูกหญ้าแฝกและทำแปลงขั้นบันไดเพื่อชะลอหน้าดิน โดย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิสัย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี การทำสมุนไพรสารสกัดสะเดา ทำกับดักแมลงผลิตและขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา โดย ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดเชียงใหม่

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร รายละเอียดกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชผักสมุนไพรที่บ้าน การแปรรูปพืชผักสมุนไพร เช่น ชาเชียงดา ฟ้าทะลายโจรแคปซูล โดย ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่

บทที่ ๒

ระเบียบวิธีการติดตาม

๒.๑ ความสำคัญของการติดตาม

โครงการเกษตรวิद्या ตามพระราชดำริ บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จัดตั้งเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร เป็นต้นแบบการทำงานบูรณาการ ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และชุมชน ในการทำการเกษตรแบบปลอดภัย โดยการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี เพื่อฟื้นฟู ปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร สร้างความเข้มแข็งแก่ครัวเรือนและชุมชน เป็นต้นแบบในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ก่อให้เกิดประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ มีภารกิจในการติดตามผลการดำเนินงานผู้ได้รับการส่งเสริม และฝึกอบรม ตามแผนปฏิบัติงานโครงการฯ โดยในครั้งนี้เป็นการติดตามผลผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมจากโครงการฯ มีการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเกิดผลได้และผลกระทบอย่างไร ตลอดจน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานกิจกรรมด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการฯ ในระยะต่อไป

๒.๒ วัตถุประสงค์ของการติดตาม

๒.๒.๑ เพื่อติดตามผลที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึงผลกระทบระยะสั้นที่เกิดขึ้น

๒.๒.๒ เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมการส่งเสริมและฝึกอบรม

๒.๓ ขอบเขตของการติดตาม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามแผนปฏิบัติงานโครงการเกษตรวิद्या ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๒.๔ แนวคิดและทฤษฎี

๒.๔.๑ แนวคิด

๑) การติดตาม คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ระหว่างการปฏิบัติงานหรือโครงการกำลังดำเนินการอยู่แล้วนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุง แก้ไขวิธีปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การประเมินผล คือ การพิจารณาแผนงานหรือโครงการที่ได้รับมอบหมายทั้งในช่วงก่อนการดำเนินการ ระหว่างการดำเนินการ หรือหลังจากการดำเนินการไปแล้ว โดยนำรายละเอียดดังกล่าวมาพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งที่กำลังจะดำเนินการหรือดำเนินการไปแล้วโดยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันออกไป

๒.๔.๒ ประเภทของการติดตามประเมินผล

United Nations ได้แบ่งประเภทของการประเมินผล ตามช่วงเวลาเป็น ๔ ประเภท คือ

๑) การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Ex-ante Evaluation) คือ การประเมินความเหมาะสมของโครงการ อาจจะเป็นการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของ Project Appraisal ความเป็นไปได้ของแผนดำเนินงาน (Operation Plan) การตรวจสอบสถานะภาพของโครงการในลักษณะต่างๆ

๒) การติดตามโครงการ (Project Monitoring) เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลด้านปัจจัยหรือทรัพยากรของโครงการ เช่น การจัดส่งปัจจัย การใช้ปัจจัยของแต่ละกิจกรรมในโครงการ ผลได้เบื้องต้น ความคืบหน้า ปัญหาและข้อขัดข้องต่างๆ ของโครงการ

๓) การประเมินผลในระหว่างการดำเนินงานตามโครงการ (Ongoing Evaluation) ระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ จะมีการประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อให้ข้อมูลแก่กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโครงการระดับต่างๆ ส่วนใหญ่ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการประเมินผลนั้น ได้มาจากรายงานการติดตามโครงการ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเท่าที่จำเป็น สำหรับสิ่งที่จะต้องประเมินผลก็คือ กระบวนการดำเนินงาน (Implementation Process) โดยเน้นในสิ่งเหล่านี้คือ

๓.๑) ตรวจสอบให้แน่ใจว่าผลจะได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

๓.๒) วิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพของกระบวนการดำเนินงานในแง่ของระยะเวลา ค่าใช้จ่าย ต่อหน่วยของการผลิต และวิเคราะห์การดำเนินงานขององค์กร

๓.๓) วิเคราะห์ผลได้เบื้องต้นในแง่ของปริมาณตามเป้าหมาย และคุณภาพตามมาตรฐาน

๓.๔) วิเคราะห์ได้ถึงศักยภาพที่โครงการจะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์เร่งด่วน และวิเคราะห์ถึงศักยภาพของโครงการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ระดับกลาง (Intermediate Objective) และวัตถุประสงค์ระยะยาว (Long Term Development Objective)

๓.๕) ให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) การประเมินผลหลังจากการที่โครงการสิ้นสุดแล้ว (Ex-post Evaluation) เป็นการวิเคราะห์ผลระยะสั้นและระยะยาวของโครงการ การวิเคราะห์มีลักษณะที่ลึกลง และให้รายละเอียดมากกว่า Ongoing Evaluation การวิเคราะห์จะเริ่มจากผลได้เบื้องต้น (Outputs) ก่อให้เกิดผลได้ระดับกลาง (Effect) หรือผลกระทบระยะสั้นอย่างน้อยเพียงใด และจากผลได้ระดับกลางนี้ จะก่อให้เกิดผลได้ระดับสุดท้ายตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่ อย่างไรเพราะเหตุใด

๒.๔.๓ แนวคิดการติดตาม

ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีรูปแบบการติดตาม วิธีการหนึ่งที่นิยมวิธีหนึ่ง คือ การใช้แบบจำลอง MIOE จำแนกองค์ประกอบประเมินเป็น ๔ ด้านคือ

๑. ด้านการบริหารจัดการ (M:management) คือ การจัดการโครงสร้างการบริหารโครงการ การกำกับดูแลการดำเนินงานตามแผน การติดตามกำกับงาน การประสานระหว่างหน่วยงานและภายในหน่วยงาน การประสานกับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นกระบวนการที่ทำให้ในช่วงเริ่มดำเนินโครงการใหม่ๆ และระหว่างการดำเนินงานโครงการ การพิจารณาเพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในโครงการ

๒. ด้านปัจจัยนำเข้า (I:Input) คือ ปัจจัยหรือทรัพยากรที่ใช้ในการจัดทำโครงการ ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมฝึกอบรม หลักสูตร/กิจกรรมการฝึกอบรม โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องในการนำปัจจัยต่างๆ มาใช้ในโครงการ

๓. ด้านผลได้ (O:output) คือ ผลลัพธ์เบื้องต้นที่เกิดจากกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในโครงการ ผลได้อาจเป็นผลได้เชิงปริมาณ (Quantitative Outputs) และผลได้เชิงคุณภาพ (Qualitative Outputs) ในบางกรณีผลได้ของกิจกรรมหนึ่งอาจเป็นปัจจัยของกิจกรรมหนึ่งได้

๔. ด้านผลกระทบ (E:effects) คือ ผลที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลได้ของโครงการหรือผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการ และมีศักยภาพหรือแนวโน้มที่จะเกิดผลกระทบในระยะยาวต่อไปหรือไม่อย่างไร ในประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ผลทางเศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม ผลบรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการ และความยั่งยืน รวมถึงความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการ

๒.๕ รูปแบบและวิธีการติดตาม

การติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมโครงการเกษตรวิชญา ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในครั้งนี้เป็นการติดตามหลังการดำเนินงาน ผลการติดตามเน้นเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานโครงการด้านการส่งเสริมและฝึกอบรมในระยะต่อไปให้ดีขึ้น

๒.๕.๑ วิธีการติดตาม

๑. รูปแบบการติดตาม เป็นกิจกรรมที่ทำในระหว่างดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านการบริหารโครงการ (Management) ปัจจัย (Input) ผลได้ (Output) และผลกระทบระยะสั้น (Effects) โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนงาน โดยใช้วิธีการ MIOE มีประเด็นและตัวชี้วัด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๑

ตารางที่ ๒.๑ ประเด็นการติดตามและตัวชี้วัด

ประเด็นการติดตาม	ตัวชี้วัด	ผู้ให้ข้อมูล
๑. การบริหารจัดการ		
๑.๑ การจัดองค์กรบริหาร โครงการ	- จำนวนครั้งการจัดการประชุมติดตามผลการ ดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่จัดฝึกอบรม
๑.๒ การดำเนินงานของ องค์กรบริหารโครงการ	- ร้อยละของการดำเนินงานกิจกรรมการอบรมที่แล้ว เสร็จตามแผนที่กำหนด	
๒. ปัจจัยนำเข้าของโครงการ		
๒.๑ งบประมาณโครงการ	- จำนวนงบประมาณที่สนับสนุนโครงการ	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่จัดอบรม
๒.๒ องค์ความรู้/หลักสูตร ฝึกอบรม	- จำนวนองค์ความรู้/หลักสูตรที่อบรม	
๒.๓ ปัจจัยการผลิต	- จำนวนปัจจัยการผลิตที่สนับสนุน	
๓. ผลได้ของโครงการ		
- ผลการฝึกอบรมถ่ายทอด ความรู้	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติ	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่จัดอบรม, ผู้ที่ผ่าน การอบรม
๔. ผลกระทบระยะสั้น		
๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่มีการเปลี่ยนแปลงด้าน เศรษฐกิจ	ผู้ผ่านการอบรม
๔.๒ ด้านสังคม	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่ได้รวมกลุ่มการเข้ารับ การฝึกอบรม	
๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่นำเกษตรอินทรีย์ไป ปฏิบัติแล้วเห็นว่าสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรดีขึ้น	
๔.๒ ด้านความยั่งยืน	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่มีการดำเนินกิจกรรม อย่างต่อเนื่อง - ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมน้อมนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	
๔.๕ ด้านทัศนคติ / ความพึงพอใจ	- ร้อยละของผู้ผ่านการอบรมที่เห็นว่าความรู้ที่ได้รับ สามารถเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต - ร้อยละของความพึงพอใจของผู้ผ่านการอบรมต่อ การเข้ารับการอบรม	
๕. การวัดประสิทธิภาพ		
- การเบิกจ่ายงบประมาณ	- ร้อยละของการเบิกจ่ายงบประมาณที่ใช้ในกิจกรรม ฝึกอบรม เทียบกับงบประมาณตามแผน	เจ้าหน้าที่หน่วยงาน ที่จัดอบรม

๒. การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบแผนการประเมินแบบเก็บข้อมูลหลังการเข้าอบรม (สำรวจเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔) เนื่องจากต้องเว้นระยะให้เกิดผลการนำความรู้ไปปฏิบัติ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมาย

๒.๑ แหล่งข้อมูล

๒.๑.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Date) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ๑ ฉบับ สำหรับผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปผลการอบรม และการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

๒.๑.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการติดตามในพื้นที่โดยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม ดังนี้

ฉบับที่ ๑ สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นแบบสัมภาษณ์ข้อมูลผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ฉบับที่ ๒ สำหรับผู้ผ่านการอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นแบบสอบถามข้อมูลความพึงพอใจของผู้ผ่านการฝึกอบรม และผลการนำไปปฏิบัติ รวม ๑๓ หลักสูตร คือหลักสูตร ๑) การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน ๒) มัคคุเทศก์น้อย ๓) การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ๔) การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ๕) การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ ๖) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ๗) การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ๘) ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง ๙) การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง ๑๐) เกษตรอินทรีย์ ๑๑) การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ ๑๒) การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา และ ๑๓) การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร

๒.๑.๓ การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบไม่ใส่คืน (With Replacement) และเลือกตัวอย่างโดยใช้การจับฉลากจากบัญชีรายชื่อผู้ผ่านการอบรม

ขนาดตัวอย่าง แบบที่ ๑ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดอบรม จำนวน ๘ หน่วยงาน

แบบที่ ๒ เกษตรกรผู้ผ่านการอบรม คัดเลือกเกษตรกรตัวอย่าง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักเกณฑ์ (กัญญ์สิริ จันทรเจริญ, ๒๕๕๒ : ๙๑) ดังนี้

- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักย่อย ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๕-๓๐ %
- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักพัน ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๑๐-๑๕ %
- จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นหลักหมื่น ใช้กลุ่มตัวอย่าง ๕-๑๐ %

จากข้อมูลหน่วยงานฝึกอบรมพบว่า ผู้ผ่านการอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนทั้งหมด ๖๖๑ ราย ในครั้งนี้จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง ๑๒๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๖ ของจำนวนผู้ผ่านการอบรมทั้งหมด รายละเอียดดังตารางที่ ๒.๒

ตารางที่ ๒.๒ ขนาดตัวอย่างที่สำรวจ

รายการ	จำนวนประชากร	จำนวนตัวอย่าง (ราย)
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๗๑	๑๑
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๓๐	๙
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๓๐	๙
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๖๐	๙
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๖๐	๙
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๔๐	๑๒
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๕๘	๙
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๕๘	๙
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๕๘	๙
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๕๘	๙
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๕๘	๙
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิद्या	๕๐	๑๕
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๓๐	๙
รวม	๖๖๑	๑๒๘

ที่มา : จากการคำนวณ

๓. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๓.๑ การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์ การพิจารณาเอกสารรายงาน การอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของโครงการ การทำกิจกรรมหลังจากที่ได้รับการอบรม การนำความรู้ไปปฏิบัติ การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านการผลิต การทำให้รายจ่ายลดลง หรือมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการรวมกลุ่มในชุมชน การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม และความต่อเนื่องของการนำความรู้ไปปฏิบัติ รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคด้านต่างๆ เป็นต้น

๓.๒ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นการวิเคราะห์ในเชิงตัวเลขและนำเสนอรายงานเป็นคำอธิบายประกอบตารางค่าทางสถิติโดยใช้สถิติพรรณนา เช่น ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

๓.๓ การวิเคราะห์ทัศนคติและความพึงพอใจ

ได้ใช้มาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) เป็นเครื่องมือในการวัดข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อใช้วัดทัศนคติ ความเข้าใจ ความคิดเห็น และความพึงพอใจ ซึ่งวิธีการได้มาของมาตรวัดแบบ ลิเคิร์ตสเกล เป็นการสอบถามความคิดเห็นได้หลายระดับ เช่น ๕ ระดับ ฯลฯ ตัวอย่างเช่น แบ่งคะแนนออกเป็น

๕ ระดับ โดยกำหนดให้ ๕ เท่ากับเห็นด้วยมากที่สุด ๔ เท่ากับมาก ๓ เท่ากับปานกลาง ๒ เท่ากับน้อย และ ๑ เท่ากับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์คะแนนเป็นช่วงๆ มีวิธีคำนวณ ดังนี้

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยที่สุด}}{\text{จำนวนระดับ}}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$\text{ช่วงคะแนนเฉลี่ย} = 0.80$$

โดยที่ คะแนนมาก คือ คะแนนที่กำหนดมากที่สุด (๕ คะแนน)

คะแนนน้อย คือ คะแนนที่กำหนดน้อยที่สุด (๑ คะแนน)

จำนวนระดับ คือ ระดับการวัดที่กำหนด (๕ ระดับ)

๔. นิยามศัพท์

การนำความรู้ไปปฏิบัติ หมายถึง การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติ ทั้งที่นำไปปฏิบัติเอง และรวมกลุ่มปฏิบัติ

๒.๖ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการติดตามโครงการ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการส่งเสริมและฝึกอบรม ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์การอบรมที่กำหนดไว้

บทที่ ๓

ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑ ได้ดำเนินการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามแผนปฏิบัติงานโครงการเกษตรวิชญาตามพระราชดำริ ด้านการเกษตร เกี่ยวกับการจัดการบริหารจัดการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลได้ และด้านผลกระทบระยะสั้น ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม เพื่อเป็นข้อเสนอแนะประกอบการพิจารณาการดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป รายละเอียดดังนี้

๓.๑ ลักษณะทั่วไปของพื้นที่โครงการฯ

๓.๑.๑ สภาพภูมิประเทศ

โครงการ “เกษตรวิชญา” ตั้งอยู่ในเขตตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ครอบคลุมพื้นที่โครงการ พื้นที่ทั้งหมด ๑,๓๕๐ ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นเนินเขาและภูเขาสูง โดยมีตอยผานกกกทอดตัวจากแนวตะวันตกมาตะวันออกบริเวณทิศใต้ของพื้นที่โครงการ มีจุดสูงสุดที่ระดับ ๑,๓๘๐ เมตรจากระดับทะเลปานกลาง บริเวณรอบโครงการมีหมู่บ้านกองแหะ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของพื้นที่โครงการ และหมู่บ้านบวจันตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของพื้นที่โครงการ สภาพพื้นที่เป็นเนินเขามีระดับความลาดชันระหว่าง ๒๐ - ๓๕ เปอร์เซ็นต์

๓.๑.๒ สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีสภาพอากาศค่อนข้างเย็นเกือบตลอดปี มี ๓ ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนมิถุนายน อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๒๖ องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนตุลาคม มีปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งปี ๑,๑๒๑.๓๐ และฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิระหว่าง ๘ - ๒๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๐ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๙ องศาเซลเซียส

๓.๑.๓ ทรัพยากรดิน

ดินที่พบในพื้นที่ส่วนใหญ่ในพื้นที่โครงการฯ เป็นดินที่เกิดจากการผุพังสลายตัวของหินซิสต์หรือไมก้าซิสต์ และเกิดจากวัสดุดินที่เคลื่อนจากบริเวณใกล้ๆ โดยแรงโน้มถ่วงของโลก ลักษณะของดินเป็นดินลึก เนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนดินเหนียว เนื้อดินล่างเป็นดินเหนียว ปฏิกิริยาดินเป็นกรดแก่ถึงเป็นกรดเล็กน้อย ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พื้นที่สูงชัน พบปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน

๓.๑.๔ ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญของโครงการฯ ประกอบด้วยลำห้วยสายต่างๆ ในลุ่มน้ำสาขาย่อยของน้ำแม่สา ประกอบด้วยลำห้วยบริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือไหลมาจากภูเขาใกล้บ้านบวจัน และไหลผ่านพื้นที่โครงการฯ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือลงสู่อ่างเก็บน้ำนาลิว ลำห้วยบริเวณทิศตะวันออก ได้แก่ ห้วยปางหมี่ และลำห้วยที่ไหลมาจากตอยผานกกก ไหลไปทางตะวันตกเฉียงเหนือผ่านพื้นที่ส่วนราชการและไหลไปรวมกับห้วยสุวรรณบริเวณตอนเหนือของพื้นที่โครงการฯ ลำห้วยบริเวณทิศตะวันตกประกอบด้วย ห้วยสุวรรณ ไหลจากเทือกเขาผานกกกไหลผ่านฝายห้วยสุวรรณและสระเก็บน้ำโดยไหลจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณตอนใต้ของพื้นที่มีลำห้วยไหลจากทิศใต้ไปทิศเหนือ ได้แก่ ห้วยข้างตาย ห้วยบวกหมู และห้วยโป่งอ้น มีการพัฒนาสร้างฝายห้วยข้างตาย และฝายห้วยบวกหมูน้อย ส่วนห้วยโป่งอ้นมีการเก็บน้ำในอ่างเก็บน้ำโป่งอ้นก่อนไหลไปรวมกับห้วยบวกหมูและห้วยข้างตาย บรรจบห้วยสุวรรณไหลผ่าน

หมู่บ้านกองแหะ นอกจากแหล่งน้ำธรรมชาติแล้วพื้นที่โครงการฯ ยังได้รับน้ำจากอ่างเก็บน้ำ ๒ แห่ง ได้แก่ อ่างเก็บน้ำนาลิว มีความจุในการกักเก็บน้ำ ๔๗๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ใช้เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อใช้ใน พื้นที่ทรงงาน นอกจากนี้ยังมีการสร้างสระเก็บน้ำกระจายอยู่ในพื้นที่โครงการฯ

๓.๑.๕. ประชากร

โครงการฯ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีหมู่บ้านทั้งหมด ๑๐ หมู่บ้าน ประชากรมีทั้งชาวไทยพื้นราบและชาวเผ่าม้ง มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๐,๐๗๙ คน ความหนาแน่น เฉลี่ย ๑๙๓ คนต่อตารางกิโลเมตร มีครัวเรือนในตำบลโป่งแยง รวมทั้งสิ้น ๒,๖๕๒ ครัวเรือน ความหนาแน่น เฉลี่ย ๕๐.๘๐ ครัวเรือนต่อตารางกิโลเมตร ในส่วนของหมู่บ้านที่ติดกับโครงการฯ ได้แก่ หมู่บ้านกองแหะ และ บ้านบวักจั่น ซึ่งบ้านกองแหะ มีประชากรทั้งหมด ๗๔๑ คน มีจำนวนครัวเรือน ๒๙๓ ครัวเรือน บ้านบวักจั่น มีประชากรทั้งหมด ๑,๐๐๙ คน มีจำนวนครัวเรือน ๑๔๕ ครัวเรือน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและครัวเรือนในตำบลโป่งแยง

ลำดับที่	หมู่บ้านเป้าหมาย	หมู่ที่	ตำบล	จำนวน	
				ครัวเรือน	ประชากร (คน)
๑	บ้านโป่งแยงใน	๑	โป่งแยง	๕๑๕	๑,๗๒๙
๒	บ้านโป่งแยงนอก	๒	โป่งแยง	๖๓๓	๑,๙๑๙
๓	บ้านโป่งม่วงคำ	๓	โป่งแยง	๓๗๘	๑,๐๘๗
๔	บ้านกองแหะ	๔	โป่งแยง	๒๙๓	๗๔๑
๕	บ้านปางไคร้	๕	โป่งแยง	๑๖๘	๔๖๓
๖	บ้านแม่สาใหม่	๖	โป่งแยง	๑๖๑	๑,๑๒๔
๗	บ้านบวักจั่น	๗	โป่งแยง	๑๔๕	๑,๐๐๙
๘	บ้านปางลุง (บวักเตย)	๘	โป่งแยง	๑๖๑	๖๔๗
๙	บ้านผานกกก	๙	โป่งแยง	๑๑๕	๖๕๗
๑๐	บ้านแม่สาน้อย	๑๐	โป่งแยง	๙๓	๗๐๖
รวม				๒,๖๕๒	๑๐,๐๗๙

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง

๓.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมของโครงการฯ

ในการติดตามผลโครงการฯครั้งนี้ สัมภาษณ์เกษตรกรผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๑๒๘ ราย สามารถอธิบายลักษณะส่วนบุคคลได้ดังนี้

๓.๒.๑ ลักษณะส่วนบุคคลของเกษตรกร

๑) อายุ ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๓๑.๙๔ รองลงมาอายุ ๕๑ - ๖๐ ปี ร้อยละ ๒๘.๕๗ อายุมากกว่า ๖๐ ปีขึ้นไป ร้อยละ ๒๔.๓๗ น้อยกว่า ๒๐ ปี ร้อยละ ๗.๕๖ อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี ร้อยละ ๕.๐๔ และอายุ ๒๑ - ๓๐ ปี ร้อยละ ๒.๕๒

๒) อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในภาคการเกษตรเป็นอาชีพหลักร้อยละ ๗๕.๒๑ รองลงมา ประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตรร้อยละ ๑๗.๓๖ และเป็นนักเรียนร้อยละ ๗.๔๓

๓) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาร้อยละ ๗๔.๓๖ รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ ๑๗.๑๐ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ร้อยละ ๗.๖๙ และปวส. / ปริญญาตรี ร้อยละ ๐.๘๕ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๒

ตารางที่ ๓.๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้ผ่านการอบรม

ลักษณะส่วนบุคคล	ร้อยละ
อายุ	
น้อยกว่า ๒๐ ปี	๗.๕๖
๒๑-๓๐ ปี	๒.๕๒
๓๑-๔๐ ปี	๕.๐๔
๔๑-๕๐ ปี	๓๑.๙๔
๕๑-๖๐ ปี	๒๘.๕๗
มากกว่า ๖๐ ปี	๒๔.๓๗
อาชีพ	
ในภาคการเกษตร	๗๕.๒๑
นอกภาคการเกษตร	๑๗.๓๖
นักเรียน	๗.๔๓
ระดับการศึกษา	
ไม่ได้เรียนหนังสือ	-
ประถมศึกษา	๗๔.๓๖
มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๗.๑๐
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	๗.๖๙
ปวส./ปริญญาตรี	๐.๘๕

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๒ จำนวนแรงงานในครัวเรือน

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย ๔ คน เป็นวัยแรงงานเฉลี่ย ๓ คน ซึ่งเป็นแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย ๒ คน และเป็นแรงงานนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย ๑ คน รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๓

ตารางที่ ๓.๓ จำนวนแรงงานในครัวเรือน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน	ราย
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย	๔
จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย	๓
จำนวนแรงงานในภาคการเกษตรเฉลี่ย	๒
จำนวนแรงงานนอกภาคการเกษตรเฉลี่ย	๑

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๓ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวการอบรมจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๐.๑๘ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๕.๗๑ เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๑.๐๙ และอื่นๆ (ครูในโรงเรียน) ร้อยละ ๔.๐๒ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๐.๐๐ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๖.๓๖ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๑๓.๖๔

หลักสูตรที่ ๒ มีคฤหบดีน้อย ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากครูในโรงเรียนร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชน และหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๔๒.๘๖ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๑๔.๒๘

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชน และหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๗.๕๐ เท่ากัน รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๓.๗๕ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๗.๕๐ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๑๘.๗๕

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๔๕.๐๐ รองลงมาผู้นำชุมชนร้อยละ ๓๕.๐๐ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๗.๐๖ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๒๙.๔๑ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๓.๕๓

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชน และหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๔๑.๑๘ เท่ากัน รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๑๗.๖๔

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๓๕.๗๑ เท่ากัน รองลงมาผู้นำชุมชนร้อยละ ๒๘.๕๘

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๓.๗๕ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๑.๒๕ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ทราบข่าวจากหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๔๑.๑๘ รองลงมาผู้นำชุมชนร้อยละ ๓๕.๒๙ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๓.๕๓

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิทยา ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๔๑.๓๘ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๔.๔๘ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๒๔.๑๔

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ทราบข่าวจากผู้นำชุมชนร้อยละ ๕๒.๙๔ รองลงมาหอกระจายข่าวของหมู่บ้านร้อยละ ๓๕.๓๐ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมร้อยละ ๑๑.๗๖ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๔

ตารางที่ ๓.๔ การทราบข่าวการจัดฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ทราบข่าวจากแหล่งใด			
	ผู้นำชุมชน	หอกระจายข่าว	เจ้าหน้าที่	อื่น ๆ
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๕๐.๐๐	๓๖.๓๖	๑๓.๖๔	-
๒. มัคคุเทศก์น้อย	-	-	-	๑๐๐.๐๐
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๔๒.๘๖	๔๒.๘๖	๑๔.๒๘	-
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๓๗.๕๐	๓๗.๕๐	๒๕.๐๐	-
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๔๓.๗๕	๓๗.๕๐	๑๘.๗๕	-
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๓๕.๐๐	๔๕.๐๐	๒๐.๐๐	-
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๔๗.๐๖	๒๙.๔๑	๒๓.๕๓	-
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๔๑.๑๘	๔๑.๑๘	๑๗.๖๔	-
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๒๘.๕๘	๓๕.๗๑	๓๕.๗๑	-
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๔๓.๗๕	๓๑.๒๕	๒๕.๐๐	-
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๓๕.๒๙	๔๑.๑๘	๒๓.๕๓	-
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิทยา	๔๑.๓๘	๓๔.๔๘	๒๔.๑๔	-
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๕๒.๙๔	๓๕.๓๐	๑๑.๗๖	-
รวม	๔๐.๑๘	๓๕.๗๑	๒๐.๐๙	๔.๐๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๔ ด้านการตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๕.๙๐ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๒๖.๕๒ อื่น ๆ ได้แก่ การแนะนำของครูในโรงเรียนร้อยละ ๖.๘๒ และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๐.๗๖ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย ส่วนใหญ่จากการแนะนำของครูในโรงเรียนร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๖.๖๗ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๕.๐๐ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๑.๔๓ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๒๘.๕๗

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองและเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๔๖.๖๗ เท่ากัน และสมัครตามเพื่อนบ้านร้อยละ ๖.๖๖

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๘.๘๙ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๘.๘๙ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเอง และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๖.๖๗ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๗๕.๐๐ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๖๐.๐๐ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๔๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร ส่วนใหญ่ตั้งใจสมัครเองร้อยละ ๘๗.๕๐ รองลงมาเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่จัดฝึกอบรมชักชวนร้อยละ ๑๒.๕๐ รายละเอียดดังตารางที่ ๓.๕

ตารางที่ ๓.๕ การตัดสินใจเข้ารับการฝึกอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	สาเหตุที่เข้าร่วมอบรม			
	ตั้งใจ สมัครเอง	เจ้าหน้าที่ ที่ชักชวน	สมัครตาม เพื่อนบ้าน	อื่น ๆ
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๑๐๐.๐๐	-	-	-
๒. มัคคุเทศก์น้อย	-	-	-	๑๐๐.๐๐
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่าง ยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๗๑.๔๓	๒๘.๕๗	-	-
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๔๖.๖๗	๔๖.๖๗	๖.๖๖	-
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	-
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	-
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐	-	-
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓	-	-
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดิน และน้ำ	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร	๖๐.๐๐	๔๐.๐๐	-	-
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-
รวม	๖๕.๙๐	๒๖.๕๒	๐.๗๖	๖.๘๒

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ ๔

ผลการติดตาม

๔.๑ ด้านการบริหารจัดการ (M : management)

๔.๑.๑ การประชุมกำกับดูแลด้านการเกษตร

ระดับพื้นที่ มีการประชุมคณะทำงาน จำนวน ๓ ครั้ง

๔.๑.๒ การจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินโครงการ

โครงการเกษตรวิชญา ดำเนินการโดยมีคณะกรรมการบริหาร และคณะทำงานโครงการเกษตรวิชญา จำนวน ๑ คณะ คณะกรรมการโครงการเกษตรวิชญา ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ ๗๒๒/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

โครงการเกษตรวิชญา ดำเนินการในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีประธานมูลนิธิโครงการหลวงเป็นที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ และอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการประกอบด้วย รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมการข้าว อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมหม่อนไหม เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง การดำเนินงานโครงการ มีหน่วยงานร่วมบูรณาการจำนวน ๑๓ หน่วยงาน ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมป่าไม้ กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการข้าว กรมหม่อนไหม กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางและแผนการดำเนินงานโครงการ อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามพระราชดำริ ติดตามผลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคล เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามความจำเป็น โดยในระดับพื้นที่มีการดำเนินงานโดยคณะทำงานระดับพื้นที่ จำนวน ๑ ชุด ประกอบด้วย คณะทำงานระดับจังหวัด

๔.๒ ปัจจัยนำเข้าโครงการ

๔.๒.๑ งบประมาณของหน่วยงานที่มีการส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในโครงการ เกษตรวิชญา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วยงบโครงการฯ งบปกติของแต่ละหน่วยงาน และงบพัฒนาจังหวัดจำนวน ๘ หน่วยงาน โดยได้รับงบประมาณทั้งหมดจำนวน ๖๒๒,๖๐๐ บาท ผลการใช้จ่าย ๖๐๑,๕๓๕ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๖๒ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แผนและผลการใช้จ่ายงบประมาณด้านการฝึกอบรม

หน่วยงาน	หลักสูตร	หน่วยนับ	งบประมาณ ที่ได้รับ	ผลการใช้จ่าย งบประมาณ	
				ผลการใช้จ่าย งบประมาณ	ร้อยละ
๑. สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดเชียงใหม่	การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหาร ชุมชน	บาท	๖๕,๔๐๐	๖๕,๔๐๐	๑๐๐.๐๐
๒. สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน จังหวัดเชียงใหม่	มัดคุเทศก์น้อย	บาท	๕๗,๒๐๐	๕๗,๒๐๐	๑๐๐.๐๐
๓. สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดเชียงใหม่	การประชุมเชิงปฏิบัติการ ประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็น แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อ พัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	บาท	๑๕,๙๐๐	๑๕,๙๐๐	๑๐๐.๐๐
๔. สำนักงานเกษตรอำเภอแมริม	การผลิตพืชปลอดภัยจาก สารพิษ	บาท	๖๔,๘๐๐	๖๔,๘๐๐	๑๐๐.๐๐
๕. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เชียงใหม่	การจัดทำบัญชี และการ วิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	บาท	๒๒,๘๐๐	๒๒,๘๐๐	๑๐๐.๐๐
๖. สำนักงานประมงจังหวัด เชียงใหม่	การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการ อนุรักษ์ทรัพยากรประมง	บาท	๕,๕๐๐	๕,๕๐๐	๑๐๐.๐๐
๗. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	การใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	บาท	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๘. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ สูง	บาท	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๙. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบน พื้นที่สูง	บาท	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๐. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	เกษตรอินทรีย์	บาท	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๑. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๖	การชะล้างพังทลายของหน้าดิน และการอนุรักษ์ดินและน้ำ	บาท	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๑๐๐.๐๐
๑๒. ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตร ด้านอารักขาพืชจังหวัดเชียงใหม่	การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธี ภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	บาท	๑๗๒,๘๐๐	๑๕๑,๗๓๕	๘๗.๘๑
๑๓. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การเกษตร จังหวัดเชียงใหม่	การปลูกและการแปรรูปพืชผัก สมุนไพร	บาท	๖๘,๒๐๐	๖๘,๒๐๐	๑๐๐.๐๐
รวม		บาท	๖๒๒,๖๐๐	๖๐๑,๕๓๕	๙๖.๖๒

ที่มา : เอกสารจากหน่วยงานที่จัดฝึกอบรม

๔.๒.๒ หลักสูตรที่ดำเนินการส่งเสริมและฝึกอบรม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน จำนวน ๗๑ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เป็นแหล่งศึกษา รวบรวมพันธุ์พืช สมุนไพร และเป็นแหล่งอาหารของชุมชน

หลักสูตรที่ ๒ ฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๓๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในธนาคารอาหารชุมชน

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) จำนวน ๓๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องหลักการสหกรณ์ การพัฒนาสหกรณ์

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ จำนวน ๖๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีทางพืชอาหาร (GAP) การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช และคลังอาหารพืช การบำรุงดินเพื่อเตรียมดินในการเพาะปลูก

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ จำนวน ๖๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการทำบัญชีต้นทุนอาชีพ และบัญชีครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง จำนวน ๔๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการเพาะเลี้ยงปลานิล และปลาดุก

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน จำนวน ๕๘ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้ประโยชน์จากป่า และการปลูกกาแฟ

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง จำนวน ๕๘ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องโครงสร้างดิน วิธีปรับปรุงดินเพื่อการเพาะปลูก โดยการใช้สารเร่งพด. และผลิตภัณฑ์ชีวภาพทางดิน

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง จำนวน ๕๘ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับพื้นที่สูง

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ จำนวน ๕๘ ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร เพื่อพัฒนาไปสู่เกษตรอินทรีย์

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ จำนวน ๕๘ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการทำคันดินในพื้นที่สูง โดยการปลูกหญ้าแฝก และทำแปลงขั้นบันไดเพื่อชะลอน้ำ

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิสัย จำนวน ๕๐ ราย ลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี การทำสมุนไพรสารสกัดสะเดา ทำกับดักแมลง ผลิตและขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มา

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร จำนวน ๓๐ รายลักษณะกิจกรรมเป็นการส่งเสริมและฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการปลูกพืชผักสมุนไพรพื้นบ้าน การแปรรูปพืชผักสมุนไพร เช่น ชาเชียงดา ฟ้าทะลายโจรแคปซูล

๔.๒.๓ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่เกิดจากการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อุปกรณ์ การเกษตร และผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๖๓.๒๘ และไม่ได้รับการสนับสนุนร้อยละ ๓๖.๗๒ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๕๔.๕๕ ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๔๕.๔๕

หลักสูตรที่ ๒ มีคฤหาสน์น้อย ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับสนับสนุนผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ ยาตมสมุนไพร

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๗๗.๗๘ ได้แก่ แผ่นกาวเหนียว สารล่อแมลง และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๒๒.๒๒

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๘๘.๘๘ ได้แก่ สมุดบัญชี และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ พันธุ์ปลา อาหารปลา พลาสติกกรองบ่อปลา

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๘๘.๘๘ ได้แก่ ฟางก้อน มูลวัว ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๒๒.๒๒ กล้าอโวคาโด และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๗๗.๗๘

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตร้อยละ ๖๖.๖๗ ได้แก่ หญ้าแฝก และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๓๓.๓๓

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๙๓.๓๓ ได้แก่ ถังหมัก สะเดา สะเดามวง แอลกอฮอล์ กาวตักแมลง หัวเชื้อสารชีวภัณฑ์ น้ำหมักสะเดา และไม่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๖.๖๗

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต / ผลผลิตที่เกิดจากการอบรมร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ได้แก่ กล้าผักเชียงดา มะม่วงมะนาว ฟ้าทะลายโจร ชาเชียงดา และฟ้าทะลายโจรแคปซูล รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๒

ตารางที่ ๔.๒ การสนับสนุนปัจจัยการผลิต และผลผลิตที่ฝึกปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	การสนับสนุน	
	ได้รับ	ไม่ได้รับ
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๕๔.๕๕	๔๕.๔๕
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๑๐๐.๐๐	-
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็น แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	-	๑๐๐.๐๐
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	-	๑๐๐.๐๐
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘
๑๐. เกษตรอินทรีย์	-	๑๐๐.๐๐
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๙๓.๓๓	๖.๖๗
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-
เฉลี่ย	๖๓.๒๘	๓๖.๗๒

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๓ ด้านผลได้ (O : output)

๔.๓.๑ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ พบว่ามีการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๘๖.๗๒ (นำไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๖๖.๔๗ และนำไปใช้ประโยชน์บางส่วนร้อยละ ๒๐.๓๑) และไม่นำไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๑๔.๘๔ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนมีอายุมาก มีภาระงานในแปลงเกษตรมาก เป็นต้น พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องการอนุรักษ์แหล่งน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไปใช้ประโยชน์ ส่งผลให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชุมชน การปลูกไม้ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อให้เป็นแหล่งอาหารของชุมชน และร่วมกันป้องกันแนวไฟฟ้า เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องการฝึกพูดในที่สาธารณะ ทำให้กล้าแสดงออก

การพูดแนะนำประโยชน์ของป่าไม้ และแหล่งน้ำในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน และการเดินป่าเพื่อศึกษาธรรมชาติ ส่งผลให้ความรู้ในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้น เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องหลักการสหกรณ์ ประโยชน์จากการรวมกลุ่มสหกรณ์ เช่น การกู้ยืมและการออมเงินไปใช้ประโยชน์ เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องการผลิตพืชปลอดภัยไปใช้ ส่งผลให้มีความรู้ในด้านการขอ GAP การปรับปรุงบำรุงดิน และการตรวจวัดค่าดินเพื่อทำการเกษตรที่เหมาะสมเพิ่มขึ้น ได้รับปัจจัยการผลิต ได้แก่ แผ่นกาวเหนียวดักแมลง กาวเหนียว และสารล่อแมลงศัตรูพืช เป็นต้น เกษตรกรนำไปใช้เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชในแปลงเกษตร ส่งผลให้จำนวนแมลงศัตรูพืชลดลงและช่วยลดการใช้สารเคมีได้

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๔๔.๔๔ และได้รับแจกสมุดบัญชี โดยนำความรู้เรื่องการบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนไปใช้ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นได้ และการบันทึกต้นทุนอาชีพทำให้ทราบรายได้จากการขายผลผลิตทางการเกษตรและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และไม่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๕๕.๕๖ เนื่องจากไม่มีเวลาจดบันทึก เป็นผู้สูงอายุ และบางส่วนเห็นว่ารายรับน้อยกว่ารายจ่ายประจำวันซึ่งเกษตรกรจะได้รายได้เป็นรอบการผลิตทำให้ขาดแรงจูงใจในการจดบันทึก

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องการเลี้ยงปลาตกปลาไปใช้ ส่งผลให้มีความรู้ในการเลี้ยงปลาเพิ่มขึ้น และได้รับแจกพันธุ์ปลา ปลาตก อาหารปลา บ่อพลาสติก ส่งผลให้มีปลาที่เลี้ยงไว้จำหน่ายในครัวเรือน บางส่วนได้นำปลาที่เลี้ยงไว้จำหน่ายสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือน แต่เนื่องจากสภาพอากาศหนาวเย็นในฤดูหนาว และน้ำในบ่อดินที่เลี้ยงปลาค่อนข้างแห้งในฤดูร้อน เกษตรกรบางส่วนจึงเห็นว่าปลาโตช้า และไม่เหมาะสมกับพื้นที่

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๔๔.๔๔ โดยนำความรู้เรื่องประโยชน์ของป่าไม้ การป้องกันไฟป่าในพื้นที่โดยการปลูกกาแพในพื้นที่ป่าไปใช้ ส่งผลให้เกษตรกรมีความรู้ในการปลูกกาแพเพิ่มขึ้น และผู้ผ่านการอบรมไม่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๕๕.๕๖ เนื่องจากไม่ได้ปลูกกาแพและอบรมเพื่อให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องการปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมักซึ่งทำมาจากฟางข้าว มูลวัว และสารเร่ง พด. ไปใช้ อยู่ระหว่างการรอให้ฟางหมักย่อยสลายซึ่งมีระยะเวลาการหมักประมาณ ๓ เดือน เพื่อที่จะนำปุ๋ยหมักที่ได้จากการอบรมไปใช้ในแปลงเกษตร รวมถึงสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้โดยนำเศษใบไม้แห้ง ขุยเฒ่า เป็นวัสดุทำปุ๋ยหมักเพื่อลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตรได้

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๗๗.๗๘ โดยนำความรู้เรื่องการปลูกต้นอโวคาโด และการเสียบยอดพันธุ์ดีไปใช้ โดยเกษตรกรบางส่วนได้นำต้นกล้าอโวคาโดที่ได้รับแจกไปปลูก กำลังเจริญเติบโต และผู้ผ่านการอบรมไม่นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๒๒.๒๒ เนื่องจากยังไม่ได้ปลูกต้นอโวคาโด เป็นต้น

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๘๘.๘๘ โดยนำความรู้เรื่องการทำเกษตรเพื่อขอการรับรอง GAP พืชที่เพาะปลูกในพื้นที่ เช่น หอมหัวใหญ่ กระบี่ เป็นต้น และผู้ผ่านการอบรมไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากอายุมากแล้ว

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๘๘.๘๘ โดยนำความรู้เรื่องการปลูกหญ้าแฝกเพื่อลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินไปใช้ในแปลงเกษตรของตนเอง ซึ่งเป็นพื้นที่การเกษตรแบบขั้นบันได และผู้ผ่านการอบรมไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากอบรมเพื่อให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยนำความรู้เรื่องการทำน้ำหมักสะเดา สารชีวภัณฑ์กำจัดแมลง และแผ่นกาวเหนียวดักแมลงไปใช้ในแปลงเกษตร เช่น แปลงผัก แปลงสตอเบอร์รี่ เป็นต้น ส่งผลให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี มีความปลอดภัยในการทำเกษตรเพิ่มขึ้น จำนวนแมลงศัตรูพืชลดลง

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๖๖.๖๗ โดยนำความรู้เรื่องการปลูกผักเชียงดา การแปรรูปเป็นชาเชียงดา และการปลูกฟ้าทะลายโจร นำไปใช้บริโภคในครัวเรือน และสามารถประกอบเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ และผู้ผ่านการอบรมไม่ได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากบางส่วนไม่ได้ปลูกและอบรมเพื่อให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๓

ตารางที่ ๔.๓ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ของผู้ผ่านการอบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ใช้ทั้งหมด	ใช้บางส่วน	ไม่ได้ใช้	สาเหตุที่ไม่สามารถนำความรู้ไปใช้						
				ไม่มี เงินทุน	ไม่มี แรงงาน	ไม่มีที่ดิน ทำเกษตร	ไม่ได้	ไม่มีเวลา	อายุมาก	อื่น ๆ
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคาร อาหารชุมชน มีคฤหาสน์น้อย	๘๑.๘๒	๑๘.๑๘	-	-	-	-	-	-	-	-
๒. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางการขับเคลื่อน เพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่าง ยั่งยืน (บ้านไผ่ ๗ ชั้น)	๑๑.๑๑	๘๘.๘๘	-	-	-	-	-	-	-	-
๓. การผลิตพืชปลอดภัยจาก สารพิษ	๕๕.๕๖	๔๔.๔๔	-	-	-	-	-	-	-	-
๔. การจัดทำบัญชีและการ วิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	-	-	-	-	-	-	-
๕. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและ การอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕๕.๕๖	-	-	-	-	๕๐.๐๐	๔๑.๖๗	๘.๓๓
๖. การใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๗. ดินและการปรับปรุงดินบน พื้นที่สูง	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	๕๕.๕๖	-	-	๓๓.๓๓	-	-	-	๖๖.๖๗
๘. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบน พื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	-	-	-	-
๙. เกษตรอินทรีย์	๕๕.๕๖	๒๒.๒๒	๒๒.๒๒	-	-	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐
๑๐. การชะล้างพังทลายของ หน้าดินและการอนุรักษ์ดิน และน้ำ	๗๗.๗๘	๑๑.๑๑	๑๑.๑๑	-	-	-	-	-	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
๑๑. การจัดการศัตรูพืชด้วย ชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร วิชญา	๘๘.๘๘	-	๑๑.๑๑	-	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐	-
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วย ชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร วิชญา	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓	-	-	-	-	-	-	-	-
๑๓. การปลูกและการแปรรูป พืชผักสมุนไพร	๔๔.๔๕	๒๒.๒๒	๓๓.๓๓	-	-	-	-	-	๑๐๐.๐๐	-
เฉลี่ย	๖๖.๔๑	๒๐.๓๑	๑๓.๒๘	-	-	๓.๕๗	-	๒๑.๔๓	๒๕.๐๐	๕๐.๐๐

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔ ด้านผลกระทบ (E : Effect)

๔.๔.๑ ด้านเศรษฐกิจ

๑. ผลการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเฉพาะรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๕๐.๙๔ โดยสามารถเปลี่ยนแปลงรายจ่ายลดลงเฉลี่ยครัวเรือนละ ๑,๓๔๐.๖๑ บาทต่อปี จากการลดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมี/สารเคมี จากการนำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมักสะเดา แผ่นกาวดักแมลง นำมาใช้ในแปลงเกษตร เป็นต้น การบริโภคพืชผักสมุนไพรในท้องถิ่น การปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคในครัวเรือน นำพันธุ์ปลาที่ได้รับแจกมาเลี้ยงโดยนำมาบริโภคในครัวเรือน และลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นในครัวเรือนจากการบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยครัวเรือนละ ๔๐๕.๗๓ บาทต่อปี จากการนำพันธุ์ปลาที่ได้รับแจกมาเลี้ยง เมื่อเหลือจากการบริโภคในครัวเรือนสามารถนำมาจำหน่าย และมีการจำหน่ายพืชผักสวนครัว เป็นต้น และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๔๙.๐๖ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๕๘.๓๓ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถนำเมล็ดพันธุ์ผักไปเพาะปลูก นำมาจำหน่ายสร้างรายได้ให้ครัวเรือนประมาณ ๑๕๕ บาทต่อปี และสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๒๖๒ บาทต่อปี จากการปลูกผักนำมาบริโภคในครัวเรือน และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๔๑.๖๗

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากอบรมเพื่อเป็นความรู้ในด้านการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวเส้นทางธนาคารอาหารชุมชนเท่านั้น

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือนประมาณ ๓๘๖ บาทต่อปี จากการได้รับเงินปันผลจากเงินออมสมาชิกสหกรณ์หมู่บ้าน กองแหะ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๖๒.๕๐ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๖๒๘ บาทต่อปี จากการใช้แผ่นกาวดักแมลง และสารล่อแมลง ส่งผลให้ลดค่าใช้จ่ายค่าสารเคมีในแปลงเกษตรได้ และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๗.๕๐

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๒๕๐ บาทต่อปี จากการลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๗๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถเพิ่มรายได้ให้ครัวเรือนประมาณ ๔๕๐ บาทต่อปีจากการนำปลาที่เลี้ยงไปจำหน่าย และสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๑,๙๕๐ บาทต่อปี จากการนำปลาที่เลี้ยงมาบริโภคในครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากอบรมเรื่องประโยชน์ของป่าไม้ การป้องกันไฟป่าในพื้นที่โดยการปลูกกาแพในพื้นที่ป่า ซึ่งต้นกาแพกำลังเจริญเติบโต ยังไม่ให้ผลผลิตเพื่อนำมาจำหน่าย

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนได้ประมาณ ๓๕๖ บาทต่อปี จากการลดการซื้อปุ๋ยเคมีเพื่อนำมาใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๔.๒๙ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถนำผลผลิตต่อไร่ไปจำหน่ายสร้างรายได้ให้ครัวเรือนประมาณ ๗๑๔ บาทต่อปี และสามารถลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนในการซื้อกล้าพันธุ์อวคาโดได้ประมาณ ๑๔๓ บาทต่อปี และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๘๕.๗๑

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๑๐๐.๐๐

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๖๑.๕๔ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถลดรายจ่ายให้ครัวเรือนประมาณ ๗๑๙ บาทต่อปี จากการลดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมีและสารเคมีในแปลงเกษตร และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๘.๔๖

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจร้อยละ ๕๐.๐๐ เนื่องจากเมื่อนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วสามารถนำผลผลิตผักเช่น ผักเชียงดา ไปจำหน่ายสร้างรายได้ให้ครัวเรือนประมาณ ๒๑๖ บาทต่อปี และนำผลผลิตผักเชียงดามาบริโภคในครัวเรือน และลดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมีและสารเคมีในแปลงเกษตรได้ประมาณ ๗๑๙ บาทต่อปี และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๕๐.๐๐ เท่ากัน รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๔

ตารางที่ ๔.๔ การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจภายหลังจากการนำความรู้ไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๕๘.๓๓	๔๑.๖๗
๒. มัคคุเทศก์น้อย	-	๑๐๐.๐๐
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็น แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๖๒.๕๐	๓๗.๕๐
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๒๕.๐๐	๗๕.๐๐
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	-	๑๐๐.๐๐
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๔.๒๙	๘๕.๗๑
๑๐. เกษตรอินทรีย์	-	๑๐๐.๐๐
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	๑๐๐.๐๐
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิษญา	๖๑.๕๔	๓๘.๔๖
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๕๐.๐๐	๕๐.๐๐
เฉลี่ย	๕๐.๙๔	๔๙.๐๖

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๒ ด้านสังคม

๑. การถ่ายทอดความรู้

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๕๕.๒๘ เนื่องจากส่วนใหญ่อบรมเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น รองลงมาถ่ายทอดแล้วและมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๐.๙๐ และไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๓.๘๒ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดแล้วและมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๕๔.๕๕ ได้แก่ การอนุรักษ์ป่าไม้ ห้ามเผาป่า และการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรในป่าชุมชน รองลงมาไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๓๖.๓๖ และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๙.๐๙ เนื่องจากการนำความรู้ที่ได้รับการอบรมมาบอกเล่าให้เพื่อนบ้านฟัง

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตาม และไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๔๒.๘๖ เท่ากัน เนื่องจากการนำความรู้เรื่องประโยชน์ของป่าไม้ และแหล่งน้ำมาถ่ายทอดให้ครอบครัวฟัง และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๔.๒๘ ได้แก่ ประโยชน์ของป่าไม้

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดร้อยละ ๗๗.๗๘ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๒.๒๒ ได้แก่ เรื่องประโยชน์ของการเป็นสมาชิกสหกรณ์ และลดการใช้สารเคมีในการทำการเกษตร

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๔๔.๔๔ เท่ากัน ได้แก่ความรู้เรื่องการทำเกษตรแบบปลอดภัยเพื่อขอการรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๒ เนื่องจากสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่ผ่านการอบรมเช่นกัน

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๗๗.๗๘ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๒.๒๒ ได้แก่ การบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายของครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๕๐.๐๐ ได้แก่ความรู้ด้านการเลี้ยงปลา และการรักษาโรคปลาเบื้องต้น เช่น การเติมเกลือในบ่อปลาเพื่อรักษาแผลปลา รองลงมาไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๔๑.๖๗ และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๘.๓๓ เนื่องจากบางรายไม่มีบ่อปลา และพันธุ์ปลา

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๘๘.๘๘ รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากการนำความรู้ที่ได้รับด้านการปลูกกาแฟในป่าไปถ่ายทอดให้เพื่อนบ้านฟังเท่านั้น

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตาม และไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๔๔.๔๔ เท่ากัน และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๒

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้และถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๗.๕๐ เท่ากัน เนื่องจากการได้นำความรู้ที่ได้รับด้านการทำปุ๋ยหมักไปถ่ายทอดให้เพื่อนบ้านฟังเป็นความรู้เท่านั้น และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๕.๐๐ ได้แก่ การทำปุ๋ยหมักไปใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๘๘.๘๘ และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๑.๑๑ ได้แก่ ความรู้เรื่องการทำเกษตรแบบปลอดภัยเพื่อขอการรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๕๗.๑๔ และถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๔๒.๘๖ ได้แก่ การปลูกหญ้าแฝกป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๖๐.๐๐ รองลงมาถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามและถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๒๐.๐๐ เท่ากัน ได้แก่ ความรู้เรื่องการทำน้ำหมักสะเดาเพื่อใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมถ่ายทอดแล้วมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๔๔.๔๔ ได้แก่ การทำชาเขียวตาบริโกคในครัวเรือน รองลงมาถ่ายทอดแล้วไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๓.๓๓ และไม่เคยถ่ายทอดความรู้ร้อยละ ๒๒.๒๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๕

ตารางที่ ๔.๕ การถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรม

หลักสูตร	ถ่ายทอด		ไม่ได้ถ่ายทอด
	ปฏิบัติตาม	ไม่ปฏิบัติตาม	
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๕๔.๕๕	๙.๐๙	๓๖.๓๖
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๑๔.๒๘	๔๒.๘๖	๔๒.๘๖
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็น แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๒๒.๒๒	-	๗๗.๗๘
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๔๔.๔๔	๑๑.๑๒	๔๔.๔๔
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๒๒.๒๒	-	๗๗.๗๘
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๕๐.๐๐	๘.๓๓	๔๑.๖๗
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	-	๑๑.๑๑	๘๘.๘๙
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๔๔.๔๔	๑๑.๑๒	๔๔.๔๔
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๒๕.๐๐	๓๗.๕๐	๓๗.๕๐
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๑.๑๑	-	๘๘.๘๙
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๔๒.๘๖	-	๕๗.๑๔
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิद्या	๒๐.๐๐	๒๐.๐๐	๖๐.๐๐
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๔๔.๔๔	๓๓.๓๓	๒๒.๒๓
เฉลี่ย	๓๐.๙๐	๑๓.๘๒	๕๕.๒๘

ที่มา : จากการสำรวจ

๒. การรวมกลุ่มจากการส่งเสริมและฝึกอบรม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ในการรวมกลุ่ม ร้อยละ ๒๗.๐๕ ได้แก่ ๑) กลุ่มเกษตรกรบ้านกองแหะ ๖๐ ราย ๒) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรบ้านกองแหะ ๓) กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ๔) กลุ่มทำบัญชีครัวเรือน ๕) กลุ่มสมุนไพร และ ๖) กลุ่มมัคคุเทศก์น้อย ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนโรงเรียนบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๒.๙๕ เนื่องจากอบรมเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น และเนื่องจากสถานการณ์โควิดที่แพร่ระบาดในพื้นที่หมู่บ้านกองแหะ ส่งผลให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ได้ค่อนข้างยาก พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๒.๗๓ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๗.๒๗ ได้แก่ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การป้องกันไฟป่า

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๗.๗๘ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๒.๒๒ ได้แก่ กลุ่มมัคคุเทศก์น้อยในโรงเรียนบ้านกองแหะ

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๘.๘๙ ได้แก่ กลุ่มสหกรณ์การเกษตรบ้านกองแหะ และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๑.๑๑

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๗.๗๘ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๒.๒๒ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรบ้านกองแหะ ๖๐ ราย ซึ่งเป็นกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๖.๖๗ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๓๓.๓๓ ได้แก่ กลุ่มทำบัญชีครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากอบรมเพื่อเป็นความรู้และสามารถดำเนินการได้ภายในครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากอบรมด้านการปลูกกาแฟเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๕.๐๐ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรบ้านกองแหะ ๖๐ ราย ซึ่งมีการทำปุ๋ยหมัก และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการอย่างต่อเนื่อง และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากอบรมเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๕.๗๑ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๔.๒๙ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรบ้านกองแหะ ๖๐ ราย ซึ่งมีการทำปุ๋ยหมัก และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากอบรมเพื่อเป็นความรู้และสามารถดำเนินการได้เองภายในครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๖๖.๖๗ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๓๓.๓๓ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรบ้านกองแหะ ๖๐ ราย ซึ่งมีการทำน้ำหมักสะเดา และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๘๘.๘๙ และมีการรวมกลุ่มร้อยละ ๑๑.๑๑ ได้แก่ กลุ่มสมุนไพร รายละเอียดดังตารางที่ ๔-๖

ตารางที่ ๔.๖ การรวมกลุ่มจากการส่งเสริมและฝึกอบรม

หน่วย : ไร่/ละ

หลักสูตร	มีการรวมกลุ่ม	ไม่มีการรวมกลุ่ม
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๒๗.๒๗	๗๒.๗๓
๒. มีคฤเทศก์น้อย	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็น แนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๒๒.๒๒	๗๗.๗๘
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	-	๑๐๐.๐๐
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	-	๑๐๐.๐๐
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	-	๑๐๐.๐๐
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๔.๒๙	๘๕.๗๑
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	-	๑๐๐.๐๐
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิद्या	๓๓.๓๓	๖๖.๖๗
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๑.๑๑	๘๘.๘๘
เฉลี่ย	๒๔.๑๙	๗๕.๘๑

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิद्या พบว่าหลังจากอบรมแล้วนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ ๗๘.๘๕ เช่น สภาพดินในแปลงเกษตรร่วนซุยมากขึ้น ปลูกพืชผักเจริญเติบโตดี และแมลงศัตรูพืชลดลง และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ ๒๑.๐๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งได้มีการอบรมเรื่องการใช้แผ่นกาวดักแมลงสารล่อแมลง การใช้ปุ๋ยหมัก ในแปลงเกษตรโดยผู้เข้ารับการอบรมนำไปปฏิบัติแล้ว พบว่า สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๗๗.๗๘ ส่งผลให้สภาพดินดีขึ้น ปลูกพืชผักเจริญเติบโตงอกงามลดการใช้สารเคมีได้ และนำไปปฏิบัติแล้วแต่สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒๒.๒๒ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนยังมีการใช้สารเคมีมากกว่าสารอินทรีย์ในการทำเกษตร

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ ซึ่งได้มีการอบรมเรื่องการทำปุ๋ยหมัก โดยผู้เข้ารับการอบรมนำไปปฏิบัติแล้ว พบว่า สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๗๗.๗๘ ส่งผลให้ดินมีธาตุอาหารเพิ่มขึ้น ปลุกพืชผักแล้วเจริญเติบโตงอกงามดี และนำไปปฏิบัติแล้วแต่สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๒๒.๒๒ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนยังมีการใช้สารเคมีมากกว่าสารอินทรีย์ในการทำการเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ ได้มีการอบรมเรื่องการทำเกษตรอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร โดยผู้เข้ารับการอบรมนำไปปฏิบัติแล้ว พบว่า สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๖๖.๖๗ เนื่องจากนำปุ๋ยหมักมาใช้ในแปลงเกษตร ส่งผลให้ดินมีธาตุอาหารเพิ่มขึ้น ปลุกพืชผักแล้วเจริญเติบโตงอกงามดี และนำไปปฏิบัติแล้วแต่สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๓๓.๓๓ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนยังมีการใช้สารเคมีมากกว่าสารอินทรีย์ในการทำการเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร ได้มีการอบรมเรื่องการทำน้ำหมักสะเดา การใช้แผ่นกาวดักแมลง และการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดศัตรูพืช โดยผู้เข้ารับการอบรมนำไปปฏิบัติแล้ว พบว่า สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๙๐.๙๑ ส่งผลให้ดินร่วนซุย ศัตรูพืชลดลง มีไส้เดือนในดินเพิ่มขึ้น และนำไปปฏิบัติแล้วแต่สิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตรไม่เปลี่ยนแปลงร้อยละ ๙.๐๙ เนื่องจากรายละเอียดดังตารางที่ ๔.๗

ตารางที่ ๔.๗ การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	นำความรู้ไปปฏิบัติ	
	เปลี่ยนแปลง	ไม่เปลี่ยนแปลง
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๖๖.๖๗	๓๓.๓๓
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๙๐.๙๑	๙.๐๙
เฉลี่ย	๗๘.๙๕	๒๑.๐๕

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๔ ด้านความยั่งยืน

ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๗๑.๓๓ เช่น การรวมกลุ่มสหกรณ์การเกษตร การอนุรักษ์ป่าไม้และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยหมัก / น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ไล่แมลงศัตรูพืช เป็นต้น รองลงมาไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๑๖.๗๘ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๑.๘๙ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนเป็นผู้สูงอายุจึงอบรมไว้เป็นความรู้ และการรวมกลุ่มผู้ผ่านการอบรมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับการอบรมยังมีไม่มาก พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๘๑.๘๒ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันไฟป่า การปลูกผักไว้บริโภคในครัวเรือน รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๘.๑๘ เนื่องจากอยากให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๗๗.๗๘ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การนำสมุนไพรมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน การนำเที่ยวเส้นทางธนาคารอาหารชุมชน รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๒๒.๒๒

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสหกรณ์สหกรณ์การเกษตรบ้านกองแหะ ได้รับเงินปันผล

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการใช้แผ่นกาวดักแมลงแล้ว ช่วยควบคุมปริมาณแมลงศัตรูพืชในแปลงเกษตร และลดการใช้สารเคมีได้

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๕๕.๕๖ เนื่องจากอายุมาก ไม่มีเวลาบันทึกบัญชี และเห็นว่ารายจ่ายมีมากกว่ารายรับ รองลงมาไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๓๓.๓๓ และจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากทำให้ทราบรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน ส่งผลให้ลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นได้

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากเลี้ยงปลาไว้บริโภค สามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนจากการนำปลาที่เลี้ยงไปจำหน่าย และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๒๕.๐๐

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๓๓.๓๔ เนื่องจากการปลูกกาแฟสามารถนำมาจำหน่ายสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครัวเรือน รองลงมาไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ และไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๓๓.๓๓ เท่ากัน เนื่องจากบางรายไม่ได้ปลูกกาแฟ

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากการทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในแปลงเกษตร สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีลดต้นทุนการผลิตพืชผักได้

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๗๕.๐๐ เนื่องจากการเสียบยอดอวคาโต และการปลูกอวคาโตเพื่อจำหน่ายสามารถสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครัวเรือนได้ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๒๕.๐๐ เนื่องจากบางรายเสียบยอดอวคาโตไม่ติด และไม่ได้ปลูกอวคาโต

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๘๘.๘๘ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการทำการเกษตรเพื่อขอการรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหารไปใช้ในการปลูกพืช เช่น หอมหัวใหญ่ ค่ะน้า และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๑.๑๑ เนื่องจากบางรายอายุมากแล้ว

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๑๐๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการปลูกหญ้าแฝกและการทำการเกษตรแบบขั้นบันไดไปใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตรบนพื้นที่สูง

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๘๐.๐๐ เนื่องจากนำความรู้เรื่องการทำน้ำหมักสะเดา การใช้

แผ่นกาวดักแมลง การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืชส่งผลให้ลดจำนวนแมลงศัตรูพืช ลดการใช้สารเคมี และรู้สึกรู้สีกว่าปลอดภัยต่อสุขภาพ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๒๐.๐๐ เนื่องจากไม่มีผงดสะเดาเพื่อทำน้ำหมัก

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินการต่อเนื่องร้อยละ ๕๕.๕๖ เนื่องจากปลูกพืชผัก เช่น ผักเชียงดาไว้บริโภคในครัวเรือน และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๔๔.๔๔ เนื่องจากการนำความรู้ด้านการทำชาเชียงดา ต้องมีผลผลิตผักเชียงดาที่เพียงพอ และควรมีการรวมกลุ่มกันผลิตชาเชียงดาเพื่อจำหน่าย เป็นต้น รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๘

ตารางที่ ๔.๘ ความยั่งยืนในการนำความรู้ที่ได้รับจากการส่งเสริมและฝึกอบรมไปปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ดำเนินการต่อเนื่อง	ไม่ดำเนินการต่อ	ไม่แน่ใจ
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๘๑.๘๒	-	๑๘.๑๘
๒. มีคฤหาสน์น้อย	๗๗.๗๘	-	๒๒.๒๒
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๑๐๐.๐๐	-	-
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๑๑.๑๑	๓๓.๓๓	๕๕.๕๖
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๗๕.๐๐	-	๒๕.๐๐
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๓๓.๓๔	๓๓.๓๓	๓๓.๓๓
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๗๕.๐๐	-	๒๕.๐๐
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๘๘.๘๘	-	๑๑.๑๑
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๘๐.๐๐	-	๒๐.๐๐
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๕๕.๕๖	-	๔๔.๔๔
เฉลี่ย	๗๑.๓๓	๑๖.๗๘	๑๑.๘๘

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๕ ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่ปัจจุบันได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เฉลี่ยร้อยละ ๘๕.๗๑ โดยเรื่องที่น่ามาปฏิบัติ เช่น การผลิตสินค้าเกษตร เช่น พืชผักสวนครัว ปลา ไข่เพื่อบริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายเป็นรายได้เสริม การผลิตปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพไว้ใช้ในแปลงเกษตรเพื่อลดรายจ่ายค่าสารเคมี การลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นเพื่อสำรองเงินสำหรับในกรณีฉุกเฉิน การรวมกลุ่มสหกรณ์ เป็นต้น และไม่ได้นำไปปฏิบัติใช้เฉลี่ยร้อยละ ๑๔.๒๙

๔.๔.๖ ความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม

๑) ความพึงพอใจต่อการส่งเสริมและฝึกอบรม

(๑) ด้านเนื้อหาการอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๒ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๕ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย มีการรวมกลุ่มเพื่อฝึกปฏิบัติ ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจ และให้ความรู้ด้านการใช้แผ่นกาวดักแมลงเพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืช ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย มี ทำให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๑ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย การรวมกลุ่มเพื่อฝึกปฏิบัติการบ่อพลาสติกเลี้ยงปลา และการเลี้ยงปลาอย่างถูกวิธี

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย มีการรวมกลุ่มฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักเพื่อนำไปใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย และมีการรวมกลุ่มฝึกปฏิบัติเสียยอดต้นอโวคาโด

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย ให้ความรู้เรื่องการขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร เช่นหอมหัวใหญ่ และคะน้าซึ่งเป็นพืชหลักที่เกษตรกรเพาะปลูกในพื้นที่

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย มีการรวมกลุ่มฝึกปฏิบัติการทำน้ำหมักสะเดา แผ่นกาวดักแมลง และการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืช

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม เห็นว่าเนื้อหาสอดคล้องกับการสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากเนื้อหาเข้าใจง่าย ส่งเสริมให้ปลูกผักไว้บริโภคในครัวเรือน เช่น ผักเชียงดา และมีการฝึกปฏิบัติการแปรรูปสมุนไพร ได้แก่ ชาเชียงดา และฟ้าทะลายโจรแคปซูล เพื่อนำมาบริโภคและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๙

ตารางที่ ๔.๙ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อความน่าสนใจของเนื้อหา

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อเนื้อหา (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๘๑.๘๒	๑๓.๓๓	-	-	-	๔.๘๒	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๗๕.๐๐	๑๘.๑๘	-	-	-	๔.๗๕	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ชั้น)	๗๗.๗๘	๒๕.๐๐	-	-	-	๔.๗๘	มากที่สุด
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๗๑.๔๓	๒๘.๕๗	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒	-	-	-	๔.๗๘	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๙๐.๙๑	๙.๐๙	-	-	-	๔.๙๑	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อเนื้อหา (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒	-	-	-	๔.๗๘	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชา	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
เฉลี่ย	๘๖.๖๗	๑๓.๓๓	-	-	-	๔.๘๗	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๒ ด้านระยะเวลาอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านระยะเวลาในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๐ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๓ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจาก พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๑ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๒ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากผู้ผ่านการฝึกอบรมส่วนมากเห็นว่าระยะเวลาเหมาะสมกับเนื้อหา รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๐

ตารางที่ ๔.๑๐ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อระยะเวลาที่อบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อระยะเวลาอบรม (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๗๒.๗๓	๒๗.๒๗	-	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ชั้น)	๑๐๐.๐๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๘๗.๕๐	-	๑๒.๕๐	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๙	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๙๐.๙๑	๙.๐๙	-	-	-	๔.๙๑	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อระยะเวลาอบรม (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๙๒.๓๑	๗.๖๙	-	-	-	๔.๙๒	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๘๘.๘๙	-	๑๑.๑๑	-	-	๔.๗๘	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๑.๖๗	๖.๖๗	๑.๖๗	-	-	๔.๙๐	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๓ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ส่วนใหญ่พึงพอใจด้านการเปิดโอกาสให้สอบถามหากมีข้อสงสัย รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ถ่ายทอดทดลองปฏิบัติในช่วงอบรมในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๖ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๒ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้สอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้สอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๑ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้สอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร กา พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากมีการเปิดโอกาสให้ได้ฝึกปฏิบัติ และสอบถามหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความรู้ที่ถ่ายทอด รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๑

ตารางที่ ๔.๑๑ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๘๑.๘๒	๑๘.๑๘	-	-	-	๔.๘๒	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ชั้น)	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๙๐.๙๑	๙.๐๙	-	-	-	๔.๙๑	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๕.๘๗	๔.๑๓	-	-	-	๔.๙๖	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๔ ด้านวิทยาการ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจความรอบรู้ของวิทยากรในเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน และบุคลิกภาพ ในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๑ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจาก พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพรพบผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากวิทยากรมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ดีสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติได้ รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๒

ตารางที่ ๔.๑๒ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อวิทยากรที่อบรม

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อวิทยากร (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๙๐.๙๑	๙.๐๙	-	-	-	๔.๙๑	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๗.๕๒	๒.๔๘	-	-	-	๔.๙๘	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๕ ด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๑ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๓ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๕ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และผลผลิตที่เกิดจากการอบรม ได้แก่ ยาตมสมุนไพร

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้นวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ แผ่นกาวเหนียว ดักแมลง และสารล่อแมลง

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และสมุดบันทึกบัญชีครัวเรือน-บัญชีต้นทุนอาชีพ

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์ปลา อาหารปลา และพลาสติกปูบ่อปลา

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๘ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ พ่อแม่พันธุ์แมลงพร้อมอุปกรณ์การเลี้ยง แผ่นกาวดักแมลง และเชื้อจุลินทรีย์

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ พ่อแม่พันธุ์แมลงพร้อมอุปกรณ์การเลี้ยง แผ่นกาวดักแมลง และเชื้อจุลินทรีย์

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ พ่อแม่พันธุ์แมลงพร้อมอุปกรณ์การเลี้ยง แผ่นกาวดักแมลง และเชื้อจุลินทรีย์

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ หญ้าแฝก

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรพบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่ ถังหมักสะเดา ผงสะเดา แผ่นกาวดักแมลง สารชีวภัณฑ์กำจัดศัตรูพืช

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากการแจกเอกสารความรู้ และปัจจัยการผลิต ได้แก่

กล้าผักเชียงดา มะม่วง มะนาว ฟ้าทะลายโจร และผลผลิตที่เกิดจากการอบรมได้แก่ ชาเชียงดา และฟ้าทะลายโจรแคปซูล รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๓

ตารางที่ ๔.๑๓ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อเอกสาร/ปัจจัยการผลิต (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๗๒.๗๓	๒๗.๒๗	-	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๒. มีคฤเทศก์น้อย	๗๕.๐๐	๒๕.๐๐	-	-	-	๔.๗๕	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๙	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๗๗.๗๘	๒๒.๒๒	-	-	-	๔.๗๘	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๙	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๐.๘๓	๙.๑๗	-	-	-	๔.๙๑	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๖ ด้านการลงทะเบียน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่พึงพอใจด้านการลงทะเบียนในการอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๗ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๒ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจาก พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสามารถลงทะเบียนได้อย่างรวดเร็ว รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๔ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อการลงทะเบียน

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อการลงทะเบียน (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มาก		ปานกลาง	น้อย			
	มากที่สุด	น้อยที่สุด					
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๘๑.๘๒	๑๘.๑๘	-	-	-	๔.๘๒	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อการลงทะเบียน (ร้อยละ)					ค่า คะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
เพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่าง ยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)							
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๘	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิद्या	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๖.๖๙	๓.๓๑	-	-	-	๔.๙๗	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๗ ด้านสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรม

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๘ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๒ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจาก พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๙ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจสถานที่ระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากสถานที่อบรมอยู่ใกล้บริเวณหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๕ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อสถานที่

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อสถานที่ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๘๑.๘๒	๑๘.๑๘	-	-	-	๔.๘๒	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อสถานที่ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๘.๘๙	๑๑.๑๑	-	-	-	๔.๘๙	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๗.๕๒	๒.๔๘	-	-	-	๔.๙๘	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๘ ด้านแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๕ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๗๓ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการรวมกลุ่มสหกรณ์

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการใช้แผ่นกาวเหนียวดักแมลงเพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๖ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนประกอบอาชีพ

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกพืชบนพื้นที่สูง

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๓ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการทำเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมีในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกหญ้าแฝก และการทำแปลงเกษตรแบบขั้นบันไดเพื่อลดการพังทลายของหน้าดิน

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการทำน้ำหมักสะเดา การใช้แผ่นกาวเหนียวดักแมลง และการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืชในแปลงเกษตร ลดการใช้สารเคมีได้

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากในแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกพืชผักสวนครัว รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๖ ระดับความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมต่อแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อแปลงสาธิต/สถานที่ดูงาน (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๗๒.๗๓	๒๗.๒๗	-	-	-	๔.๗๓	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๕.๗๑	๑๔.๒๙	-	-	-	๔.๘๖	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	-	๔.๘๓	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๘๔.๘๕	๕.๐๕	-	-	-	๔.๘๕	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๑.๘ ด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิต

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๑ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๔๕ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกผักสวนครัวไว้บริโภคในครัวเรือนได้

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการทำยาต้มสมุนไพร

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการทำปุ๋ยหมัก

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการทำการเกษตรเพื่อขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร และการใช้แผ่นกาวดักแมลงเพื่อใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๓ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการทำบัญชีต้นทุนอาชีพทำให้ทราบถึงรายรับ-รายจ่ายการผลิตพืชผัก

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการเลี้ยงปลาไว้บริโภค และนำมาจำหน่ายสร้างรายได้เสริมให้ครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกกาแฟ

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในแปลงเกษตร ส่งผลให้ ดินร่วนซุย เพิ่มธาตุอาหารในดิน พืชผักเจริญเติบโตงอกงามดี

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกอโวคาโด

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านขอการรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร เช่น หอมหัวใหญ่ คื่นช่าย ซึ่งเป็นพืชหลักที่เพาะปลูกในพื้นที่

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกหญ้าแฝก และการทำแปลงขั้นบันได เพื่อลดการชะล้างพังทลายของหน้าดิน ซึ่งเป็นแปลงเกษตรที่เหมาะสมกับการปลูกพืชผักบนพื้นที่สูง

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการทำน้ำหมักสะเดา การใช้แผ่นกาวเหนียวดักแมลง และการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืช ส่งผลให้มีการลดค่าใช้จ่ายสารเคมีได้

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิตมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากความรู้ที่ได้รับสามารถส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกผักเชียงดา ฟักทะเลโยจร เพื่อนำมาบริโภค และแปรรูปชาเชียงดา และฟักทะเลโยจรแคปซูลเพื่อสร้างรายได้เพิ่มให้แก่ครัวเรือน รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๗

ตารางที่ ๔.๑๗ ระดับความพึงพอใจต่อความรู้ที่ได้รับสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิต

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อความสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิต (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน	๔๕.๔๕	๕๔.๕๕	-	-	-	๔.๔๕	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น)	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๓.๓๓	๑๖.๖๗	-	-	-	๔.๘๓	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อความสามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิต (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๘๗.๕๐	๑๒.๕๐	-	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิद्या	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๑.๔๐	๘.๖๐	-	-	-	๔.๘๑	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๒) ความพึงพอใจต่อโครงการ

ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๓ พิจารณารายหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตรที่ ๑ การจัดการพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๗๖ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วม ให้เป็นแหล่งศึกษา รวบรวม พันธุ์พืช สมุนไพร เพื่อเป็นแหล่งธนาคารอาหารชุมชน

หลักสูตรที่ ๒ มัคคุเทศก์น้อย พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๐ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมและฝึกปฏิบัติด้านการนำเที่ยวเส้นทางธรรมชาติ ประโยชน์ของป่าไม้ แหล่งน้ำ ในโครงการธนาคารอาหารชุมชน

หลักสูตรที่ ๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางการขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่างยั่งยืน (บันได ๗ ขั้น) พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๗ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมด้านการรวมกลุ่มแบบสหกรณ์ ซึ่งสมาชิกจะมีรายได้เพิ่มจากเงินปันผล

หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๘ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมและฝึกปฏิบัติด้านการใช้แผ่นกาวเหนียวดักแมลง ส่งผลให้แมลงศัตรูพืชลดลง ลดค่าใช้จ่ายในการใช้สารเคมี และมีความรู้ด้านการขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร

หลักสูตรที่ ๕ การจัดทำบัญชีและการวิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๗ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรม

และฝึกปฏิบัติด้านการทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีต้นทุนการประกอบอาชีพ ส่งผลให้ประหยัดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในครัวเรือน และทราบผลตอบแทนจากการเพาะปลูกพืช

หลักสูตรที่ ๖ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการอนุรักษ์ทรัพยากรประมง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๗ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมและฝึกปฏิบัติด้านการเลี้ยงปลาไว้บริโภคในครัวเรือน

หลักสูตรที่ ๗ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๗ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมและฝึกปฏิบัติด้านการใช้ประโยชน์จากป่า และการปลูกกาแฟ

หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๘ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรม และฝึกปฏิบัติด้านการทำปุ๋ยหมัก

หลักสูตรที่ ๙ การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบนพื้นที่สูง พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๕.๐๐ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมและฝึกปฏิบัติด้านการทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในแปลงเกษตร

หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๕ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมด้านการทำการเกษตรแบบปลอดภัย และการขอรับรองมาตรฐาน GAP พืชอาหาร เช่น พืชผัก หอมหัวใหญ่ และคะน้าซึ่งเป็นพืชหลักที่เพาะปลูกในพื้นที่

หลักสูตรที่ ๑๑ การชะล้างพังทลายของหน้าดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๓ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรม และฝึกปฏิบัติด้านการปลูกหญ้าแฝก และการทำแปลงเกษตรแบบขั้นบันไดเพื่อลดการชะล้างพังทลายของหน้าดินบนพื้นที่สูง

หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๙ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมและฝึกปฏิบัติด้านการทำน้ำหมักสะเดา การใช้แผ่นกาวดักแมลง และการใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อกำจัดแมลงศัตรูพืช

หลักสูตรที่ ๑๓ การปลูกและการแปรรูปพืชผักสมุนไพร พบว่าผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๒ เนื่องจากได้ความรู้จากการอบรมและฝึกปฏิบัติด้านการปลูกผักเชียงดา ฟักทะลายโจร การแปรรูปชาเชียงดา และฟักทะลายโจรแคปซูล รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๘ ระดับความพึงพอใจต่อโครงการ

หน่วย : ร้อยละ

หลักสูตร	ความพึงพอใจต่อโครงการ (ร้อยละ)					ค่าคะแนน (เต็ม ๕)	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด		
๑. การจัดการพื้นที่ธนาคาร อาหารชุมชน	๗๕.๗๖	๒๔.๒๔	-	-	-	๔.๗๖	มากที่สุด
๒. มัคคุเทศก์น้อย	๙๐.๐๐	๑๐.๐๐	-	-	-	๔.๙๐	มากที่สุด
๓. การประชุมเชิงปฏิบัติการ ประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ เป็นแนวทางการขับเคลื่อน เพื่อพัฒนาสหกรณ์อย่าง ยั่งยืน (บันได ๗ ชั้น)	๙๗.๓๗	๒.๖๓	-	-	-	๔.๙๗	มากที่สุด
๔. การผลิตพืชปลอดภัยจาก สารพิษ	๙๔.๒๐	๔.๓๕	๑.๔๕	-	-	๔.๘๘	มากที่สุด
๕. การจัดทำบัญชีและการ วิเคราะห์บัญชีต้นทุนอาชีพ	๘๖.๘๔	๑๓.๑๖	-	-	-	๔.๘๗	มากที่สุด
๖. การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการ อนุรักษ์ทรัพยากรประมง	๙๖.๙๗	๓.๐๓	-	-	-	๔.๙๗	มากที่สุด
๗. การใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ยั่งยืน	๙๗.๑๘	๒.๘๒	-	-	-	๔.๙๗	มากที่สุด
๘. ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่ สูง	๙๘.๓๓	๑.๖๗	-	-	-	๔.๙๘	มากที่สุด
๙. การผลิตพืชอย่างเหมาะสมบน พื้นที่สูง	๑๐๐.๐๐	-	-	-	-	๕.๐๐	มากที่สุด
๑๐. เกษตรอินทรีย์	๙๔.๖๗	๕.๓๓	-	-	-	๔.๙๕	มากที่สุด
๑๑. การชะล้างพังทลายของหน้า ดินและการอนุรักษ์ดินและน้ำ	๙๓.๐๖	๖.๙๔	-	-	-	๔.๙๓	มากที่สุด
๑๒. การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธี ภายใต้โครงการเกษตรวิद्या	๙๙.๑๕	๐.๘๕	-	-	-	๔.๙๙	มากที่สุด
๑๓. การปลูกและการแปรรูป พืชผักสมุนไพร	๙๗.๔๐	๑.๓๐	๑.๓๐	-	-	๔.๙๒	มากที่สุด
เฉลี่ย	๙๓.๗๓	๖.๐๘	๐.๑๙	-	-	๔.๙๓	มากที่สุด

ที่มา : จากการสำรวจ

๔.๔.๖ เรื่องที่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป

เรื่องที่คุณผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป ได้แก่ การเลี้ยงกบร้อยละ ๓๓.๓๔ รองลงมาการผลิตพืชผัก และการตลาดเกษตรอินทรีย์ และการปลูกพืชผักเศรษฐกิจร้อยละ ๑๖.๖๗ เท่ากัน การปลูกกาแฟ และการแปรรูปอาหาร เช่น การทำแคบหมูร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน การจักสานและการเลี้ยงหมู ร้อยละ ๕.๕๕ เท่ากัน รายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑๙

ตารางที่ ๔.๑๙ เรื่องที่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป

หน่วย : ร้อยละ	
เรื่องที่ยากอบรมในครั้งต่อไป	ร้อยละ
๑. การเลี้ยงกบ	๓๓.๓๔
๒. การผลิตพืชผัก และการตลาดเกษตรอินทรีย์	๑๖.๖๗
๓. การปลูกพืชผักเศรษฐกิจ	๑๖.๖๗
๔. การปลูกกาแฟ	๑๑.๑๑
๕. การแปรรูปอาหาร	๑๑.๑๑
๖. การจักสาน	๕.๕๕
๗. การเลี้ยงหมู	๕.๕๕

ที่มา : จากการสำรวจ

บทที่ ๕

สรุป ปัญหา และข้อเสนอแนะ

๕.๑ สรุป

การติดตามผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ภายใต้แผนปฏิบัติงานปี ๒๕๖๔ ด้านการเกษตร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติเกิดผลได้ และผลกระทบอย่างไร ตลอดจนปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้ได้รับการส่งเสริมและฝึกอบรม จำนวน ๑๒๘ ราย ผลการติดตามสรุปได้ดังนี้

๕.๑.๑ ด้านการบริหารจัดการ ดำเนินการโดยมีคณะกรรมการ ๑ คณะ และคณะทำงานระดับพื้นที่ ๑ ระดับ ประกอบด้วย คณะทำงานระดับจังหวัด มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทาง และแผนการดำเนินงานโครงการ อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามพระราชดำริ ติดตามผลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย และแต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคล เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามความจำเป็น คณะทำงานในพื้นที่ที่มีการประชุมคณะทำงาน จำนวน ๓ ครั้ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๕.๑.๒ ด้านปัจจัยนำเข้า งบประมาณที่ใช้ในกิจกรรมการฝึกอบรมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็น การดำเนินงานภายใต้โครงการเกษตรวิชญา บ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการโดยใช้งบโครงการฯ งบปกติของแต่ละหน่วยงาน และงบพัฒนาจังหวัด จำนวน ๖๐๑,๕๓๕ บาท เบิกจ่ายทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๖๒

๕.๑.๓ ด้านผลได้ของโครงการ

๑) ผลการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ จำนวนผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมตลอดหลักสูตร ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งหมดรวม ๖๖๑ ราย จากเป้าหมาย ๖๕๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๙๑

๒) ด้านการนำความรู้ไปปฏิบัติในภาพรวมผู้ผ่านการฝึกอบรมได้นำความรู้ที่ได้รับการอบรมไป ปฏิบัติร้อยละ ๘๖.๗๒ (นำไปใช้ประโยชน์ทั้งหมดร้อยละ ๖๖.๔๑ และนำไปใช้ประโยชน์บางส่วนร้อยละ ๒๐.๓๑) ในด้านการอนุรักษ์แหล่งน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ การปลูกไม้ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพรท้องถิ่น เพื่อให้เป็นแหล่งอาหารของชุมชน และร่วมกันป้องกันแนวไฟป่า การฝึกพูดแนะนำประโยชน์ของป่าไม้ และ แหล่งน้ำในพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน การทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ การผลิตพืชปลอดภัย การขอ GAP การปลูกหญ้าแฝก การบันทึกบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือน การรวมกลุ่มสหกรณ์ การเลี้ยงปลานิล ปลาชุก การปลูกกาแฟ การปลูกโกโก้ และไม่นำไปใช้ประโยชน์ร้อยละ ๑๓.๒๘ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนมี อายุมาก มีภาระงานในแปลงเกษตรมาก เป็นต้น

๕.๑.๔ ด้านผลกระทบระยะสั้นของโครงการ

๑) ด้านเศรษฐกิจ ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมเฉพาะรายที่นำความรู้ไปปฏิบัติ พบว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจร้อยละ ๕๐.๙๔ โดยสามารถเปลี่ยนแปลงรายจ่ายลดลงเฉลี่ยครัวเรือน ละ ๑,๓๔๐.๖๑ บาทต่อปี จากการลดรายจ่ายค่าปุ๋ยเคมี/สารเคมี จากการนำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ น้ำหมัก สะเดา แผ่นกาวดักแมลง นำมาใช้ในแปลงเกษตร เป็นต้น การบริโภคพืชผักสมุนไพรในท้องถิ่น การปลูกผักสวน ครัวไว้บริโภคในครัวเรือน นำพันธุ์ปลาที่ได้รับแจกมาเลี้ยงโดยนำมาบริโภคในครัวเรือน และลดรายจ่ายที่ไม่ จำเป็นในครัวเรือนจากการบันทึกบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน และมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยครัวเรือนละ ๔๐๕.๗๓

๒) ด้านสังคม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่เคยถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นร้อยละ ๕๕.๒๘ เนื่องจากส่วนใหญ่อบรมเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น รองลงมาถ่ายทอดแล้วและมีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๓๐.๙๐ และไม่มีผู้ปฏิบัติตามร้อยละ ๑๓.๘๒ มีการนำความรู้ไปใช้ในกลุ่ม ภายหลังการฝึกอบรมร้อยละ ๒๗.๐๕ ได้แก่ ๑) กลุ่มเกษตรกรกรบ้านกองแหะ ๖๐ ราย ๒) กลุ่มสหกรณ์การเกษตรบ้านกองแหะ ๓) กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ๔) กลุ่มทำบัญชีครัวเรือน ๕) กลุ่มสมุนไพรมะพร้าว และ ๖) กลุ่มมัดคุเทศก์น้อย ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนโรงเรียนบ้านกองแหะ ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ และไม่มีการรวมกลุ่มร้อยละ ๗๒.๙๕ เนื่องจากอบรมเพื่อเป็นความรู้เท่านั้น และเนื่องจากสถานการณ์โควิดที่แพร่ระบาดในพื้นที่หมู่บ้านกองแหะ ส่งผลให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ ได้ค่อนข้างยาก

๓) ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมที่นำความรู้ไปปฏิบัติและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในแปลงเกษตร ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่หลักสูตรที่ ๔ การผลิตพืชปลอดภัยจากสารพิษ หลักสูตรที่ ๘ ดินและการปรับปรุงดินบนพื้นที่สูง หลักสูตรที่ ๑๐ เกษตรอินทรีย์ หลักสูตรที่ ๑๒ การจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธีภายใต้โครงการเกษตรวิชญา พบว่าหลังจากอบรมแล้วนำความรู้ไปปฏิบัติแล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ ๗๘.๙๕ เช่น สภาพดินในแปลงเกษตรร่วนซุยมากขึ้น ปลุกพืชผักเจริญเติบโตดี และแมลงศัตรูพืชลดลง และไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ ๒๑.๐๕

๔) ด้านความยั่งยืน ในภาพรวมผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมจะดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องร้อยละ ๗๑.๓๓ เช่น การรวมกลุ่มสหกรณ์การเกษตร การอนุรักษ์ป่าไม้และแหล่งน้ำตามธรรมชาติ การใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ สารชีวภัณฑ์ไล่แมลงศัตรูพืช เป็นต้น รองลงมาไม่ดำเนินการต่อร้อยละ ๑๖.๗๘ และไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการต่อหรือไม่ร้อยละ ๑๑.๘๙ เนื่องจากผู้ผ่านการอบรมบางส่วนเป็นผู้สูงอายุจึงอบรมไว้เป็นความรู้ และการรวมกลุ่มผู้ผ่านการอบรมในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้รับการอบรมยังมีไม่มาก

๕) ด้านความพึงพอใจของผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม ในภาพรวมมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๓ โดยเห็นว่าพึงพอใจด้านสถานที่ส่งเสริมและฝึกอบรม และด้านความรู้ของวิทยากรในเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด ความชัดเจนในการบรรยาย การนำเสนอครบถ้วน และบุคลิกภาพในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๘ รองลงมาพึงพอใจด้านการลงทะเบียนในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๗ พึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การเปิดโอกาสให้สอบถามหากมีข้อสงสัย รวมถึงการเปิดโอกาสให้ผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมนำความรู้ที่ถ่ายทอด ทดลองปฏิบัติในช่วงอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๖ พึงพอใจแปลงสาธิต/สถานที่ดูงานระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๕ พึงพอใจด้านความรู้สามารถเพิ่มโอกาสด้านการผลิต และพึงพอใจด้านเอกสาร ปัจจัยการผลิต ผลผลิตที่เกิดจากการปฏิบัติในระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๑ พึงพอใจด้านระยะเวลาอบรมระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๙๐ และพึงพอใจด้านเนื้อหาการฝึกอบรม เนื้อหาสอดคล้องกับความสนใจระดับมากที่สุดด้วยค่าคะแนน ๔.๘๗

๖) เรื่องที่ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่ต้องการอบรมในครั้งต่อไป ได้แก่ การเลี้ยงกบร้อยละ ๓๓.๓๔ รองลงมาการผลิตพืชผัก และการตลาดเกษตรอินทรีย์ และการปลูกพืชผักเศรษฐกิจร้อยละ ๑๖.๖๗ เท่ากัน การปลูกกาแฟ และการแปรรูปอาหาร เช่น การทำแคบหมู ร้อยละ ๑๑.๑๑ เท่ากัน การจักสาน และการเลี้ยงหมูร้อยละ ๕.๕๕ เท่ากัน

๕.๒ การบรรลุประสงค์ของโครงการ

๕.๒.๑ หน่วยงานร่วมบูรณาการการดำเนินงานโครงการฯ ได้มีการจัดทำฐานเรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง จำนวน ๘ ฐาน โดยจัดทำแปลงสาธิต รวบรวมองค์ความรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง เพื่อพัฒนาพื้นที่โครงการให้เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรบนพื้นที่สูง และขยายผลสู่เกษตรกร

๕.๒.๒ หน่วยงานร่วมบูรณาการได้มีการจัดประชุมและทำกิจกรรมต่างๆในพื้นที่โครงการฯ เช่นการทำปุ๋ยหมักร่วมกัน การร่วมป้องกันแนวไฟฟ้า เป็นต้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการ ร่วมกับผู้นำชุมชนหมู่บ้านกองแหะ

๕.๒.๓ การบริหารจัดการพื้นที่โครงการฯ มีการแบ่งพื้นที่ธนาคารอาหารชุมชน พื้นที่ป่า และพื้นที่จัดสรรให้เกษตรกรทำกิน เป็นต้นแบบการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมบูรณ์ เกษตรกรสามารถใช้พื้นที่ป่าไม้เป็นแหล่งผลิตอาหาร และมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๕.๓ ข้อค้นพบจากการติดตาม

๕.๓.๑ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมความรู้ในการผลิตสินค้าเกษตร โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ต่างๆ เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมัก เป็นต้น การใช้แผ่นกาวเหนียวดักแมลง และความรู้ด้านการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP

๕.๓.๒ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกกาแฟ การปลูกอโวคาโด ซึ่งสามารถเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพในอนาคตได้ ในปัจจุบันผลผลิตกาแฟยังมีไม่มาก ในส่วนของต้นอโวคาโดกำลังเจริญเติบโต

๕.๓.๓ เกษตรกรได้รับการส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกผักเชียงดา ฟักทะเลลายโจร และการแปรรูปชาเชียงดา ฟักทะเลลายโจรแคปซูล ซึ่งสามารถสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนได้ แต่ในปัจจุบันผลผลิตที่ได้รับยังมีปริมาณน้อย เกษตรกรส่วนใหญ่จึงนำมาบริโภคในครัวเรือน เหลือจากการบริโภคจึงนำมาจำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน เช่น ผักเชียงดา เป็นต้น

๕.๔ ข้อเสนอแนะ

๕.๔.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรเพื่อให้ได้การรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น

๕.๔.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับกับการปลูกกาแฟ และอโวคาโดแก่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาด

๕.๔.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ได้แก่ ผักเชียงดา ฟักทะเลลายโจรอย่างต่อเนื่อง และนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆเพื่อจำหน่าย ได้แก่ ชาเชียงดา ฟักทะเลลายโจรแคปซูล และส่งเสริมช่องทางการตลาดให้แก่เกษตรกร

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๐). *โครงการเกษตรวิชญาตามพระราชดำริ บ้านกองแหะ หมู่ ๔ ตำบลโป่งแยง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่*. ม.ป.ท.
- เกษม ศิริสุขโขดม. (๒๕๕๐). *การประเมินโครงการ. ศูนย์ประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. กรุงเทพมหานคร.*
- รัตน์ บัวสนธิ์. (๒๕๕๐). *การประเมินผลโครงการ การวิจัยเชิงประเมิน. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.*
- สมคิด พรหมจ้อย. (๒๕๕๐). *เทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จตุพรดีไซน์.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). *การเก็บรวบรวมข้อมูลและเทคนิคการสุ่มตัวอย่าง . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๐). *การติดตามโครงการ . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). *คู่มือวิทยากรการฝึกอบรม หลักสูตร การติดตามและประเมินผล . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๕๑). *คำนิยามข้อมูลสถิติการเกษตร . กรุงเทพมหานคร.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑. (๒๕๖๔). *รายงานผลการติดตามผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร โครงการเกษตรวิชญา อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่.*
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑. (๒๕๖๔). *รายงานผลการติดตามผลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรมด้านการเกษตร ภายใต้โครงการร้อยใจรักษ์ อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่.*

ภาคผนวก
คำสั่งประธานองคมนตรี
ที่ ๒/๒๕๖๓
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเกษตรวิทยา

คำสั่งประธานองคมนตรี

ที่ ๒ /๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเกษตรวิทยา

ด้วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ปรับปรุงคณะกรรมการโครงการเกษตรวิทยา เพื่อให้การดำเนินงานโครงการเกษตรวิทยามีประสิทธิภาพ เป็นไปตามพระบรมราโชบายในการ สืบสาน รักษา ต่อยอด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบมาตรา ๓ และมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบราชการและบริหารบุคคลของราชการในพระองค์ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการเกษตรวิทยา โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ ที่ปรึกษา

(๑) นายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี	ประธานที่ปรึกษา
(๒) พลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี	ที่ปรึกษา
(๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ที่ปรึกษา
(๔) เลขาธิการองคมนตรี	ที่ปรึกษา

๑.๒ คณะกรรมการ

(๑) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ประธานกรรมการ
(๒) รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ได้รับมอบหมาย	รองประธานกรรมการ
(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
(๔) อธิบดีกรมป่าไม้	กรรมการ
(๕) อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ
(๖) อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
(๗) อธิบดีกรมตรวจบัญชีสหกรณ์	กรรมการ
(๘) อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
(๙) อธิบดีกรมปศุสัตว์	กรรมการ
(๑๐) อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ

/ (๑๑) อธิบดีกรม ...

(๑๑) อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
(๑๒) อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
(๑๓) อธิบดีกรมหม่อนไหม	กรรมการ
(๑๔) เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
(๑๕) เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการ
(๑๖) ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	กรรมการ
(๑๗) อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการและเลขานุการ
(๑๘) รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน ที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๑๙) ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
(๒๐) ผู้อำนวยการกองประสานงานโครงการพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

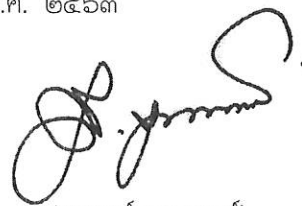
๒. อำนาจหน้าที่

- (๑) ดำเนินการสนองพระราชดำริให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
- (๒) กำหนดนโยบาย แนวทางและแผนการดำเนินงานโครงการ
- (๓) อำนวยการ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้การดำเนินงานโครงการเป็นไปตามพระราชดำริ
- (๔) ติดตามผลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแก้ไขปัญหาและอุปสรรคใน
การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย
- (๕) แต่งตั้งคณะทำงานหรือบุคคล เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามความจำเป็น
- (๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก

(สุรยุทธ์ จุลานนท์)

ประธานองคมนตรี

ภาคผนวก

ประมวลภาพการสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
จากโครงการเกษตรวิชญา ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

ประมวลภาพกิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการเกษตรวิชญา ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

ประมวลภาพกิจกรรมสำรวจข้อมูลผู้ผ่านการส่งเสริมและฝึกอบรม
โครงการเกษตรวิชญา ตำบลโป่งแยง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่

คณะผู้จัดทำ**ที่ปรึกษา**

นายธวัชชัย เตชาเชษฐ์
นางกุลธิดา ศรีวิวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ ๑
ผู้อำนวยการส่วนวิจัยและประเมินผล

ผู้วิเคราะห์ข้อมูลและเขียนรายงาน

นางสาวเพียงจิต จิตต์เลิศ

เศรษฐกรปฏิบัติการ

ผู้สำรวจข้อมูล

นางสาวเพียงจิต จิตต์เลิศ
นางสาวพนิดา เต๋นดาวเรือง
นายอุดร นิมดำ
นายวุฒิพงศ์ มะลิ

เศรษฐกรปฏิบัติการ
เจ้าพนักงานสถิติชำนาญงาน
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
จ้างเหมาบริการเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

ส่วนวิจัยและประเมินผล สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 1
ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ โทร.โทรสาร 053-121318-9 Email : zone1@oae.go.th